

Fotballklubbens forankring i lokalsamfunnet

En studie av IK Start og fotballklubbens relasjoner

Trygve Olav Lillehagen By

Veileder

Bjørn Tore Johansen

Masteroppgaven er gjennomført som ledd i utdanningen ved Universitetet i Agder og er godkjent som del av denne utdanningen. Denne godkjenningen innebærer ikke at universitetet inntår for de metoder som er anvendt og de konklusjoner som er trukket.

Universitetet i Agder, 2014

Fakultet for helse- og idrettsvitenskap

Institutt for folkehelse, idrett og ernæring

Forord

Det er mange som fortjener en stor og liten takk for å ha bidratt til at denne masteroppgaven endelig har blitt en realitet. Etter et år med mye stress og mye jobbing er jeg endelig i enden av tunnelen. Min veileder Bjørn Tore Johansen er selvfølgelig den første som skal ha en hjertelig takk for å hele tiden hatt tro på meg, selv i de stunder hvor min egen tro har vært tynnslett. Uten han hadde jeg neppe funnet inngangen til tunnelen som jeg nå er i enden av. Den faglige støtten jeg har fått fra han har vært uvurderlig. Ellers vil jeg takke alle informantene som har tatt seg tid til å stille opp til intervju, jeg vet deres tid er dyrbar.

Jeg vil også rette en stor takk til de i IK Start, da spesielt Tom Edvardsen, som har vært behjelpelig med dokumenter og innsyn i hvordan fotballklubben jobber. En stor takk rettes også til nærmeste familie, da spesielt min mor for både psykisk og faglig støtte.

Til slutt vil jeg si at jeg er meget takknemlig for at mine nærmeste venner og kjæreste har holdt ut med meg, og gitt meg et sted hvor jeg kan koble av når det har stormet som verst.

Kristiansand

April 2014

Trygve Olav Lillehagen By

Sammendrag

Fotball er i sin enkleste form et spill hvor det er om å sparke en lærkule inn i et mål. Det skaper, isolert sett, ingen verdier i samfunnet. Verdiene som skapes i fotball, skapes gjennom de relasjoner som fotballklubben knytter til seg i resten av samfunnet. Disse relasjonene blir sett nærmere på i et systemteoretisk perspektiv. Gjennom kvalitative intervju med systemer som har en strukturell kobling til fotballklubben er det undersøkt hvilken relevans og forankring fotballklubben IK Start har i resten av samfunnet. Ifølge Luhmann (2000) kan ikke et system, i denne avhandlingen IK Start, opprettholde sin eksistens uten strukturelle koblinger til andre systemer i samfunnet. For at en strukturell kobling skal opprettholdes må det være en kobling begge systemer tjener på, en gjensidig symbiotisk relasjon. Fotballklubben må derfor bidra med noe til samfunnet for at andre systemer skal opprettholde sin relasjon med fotballklubben. De systemer IK Start knytter en relasjon til, er systemer som produserer/innehar ytelser som IK Start ikke kan produsere internt. Ytelser som IK Start er avhengig av for å nå sine mål. Hvilken forankring fotballklubben har i lokalsamfunnet, må derfor ses i lys av hvilke ytelser fotballklubben bidrar med til de forskjellige systemene, og hva systemene rundt ser på som relevant i sin kobling. Med en gang IK Start ikke virker relevant for andre systemer i lokalsamfunnet, vil fotballklubbens eksistens opphøre.

Nøkkelord:

- Luhmanns systemteori
- IK Start
- Strukturell kobling
- Ytelser
- Relasjoner

Abstract

Football is in its simplest form, a game where you have to kick a leather ball into a goal. By itself, it creates no values to society. The values football creates for society is through relationships the football club have to other parts of society. These relationships are looked upon in a system theoretical perspective. Through qualitative interviews with systems that have a structural link to the football club, it examined the relevance and foundation IK Start has in the rest of society. A system cannot, according to Luhmann (2000) maintain its existence without structural links to other systems in society. The system, which is explored in this thesis, is IK Start. The structural link between two systems has to be a symbiotic relationship, for being able to sustain. The football club has to contribute to other systems in order to maintain their relationship with society. IK Start develops structural links to systems, which they can benefit from, in order to achieve their internal goals. The football clubs foundation in the local community has to be looked at through what they contribute to the different systems in the area, and what the different systems sees as relevant in their link with the football club. If IK Start fails to be seen as a relevant system for the society, their existence would be threaten.

Keywords:

- Luhmanns system theory
- IK Start
- Structural links
- Contributes
- Relationships

Innholdsfortegnelse

Forord	iii
Sammendrag	iv
Abstract	v
Innholdsfortegnelse	vi
1 INNLEDNING	9
1.1 Bakgrunn for oppgaven	10
1.2 Formål og problemstilling	11
2 Luhmanns systemteori	13
2.1 System og omverden	13
2.2 Menneskets plass i Luhmanns systemteori.....	14
2.3 Kommunikasjon og forventninger.....	14
2.4 Interaksjon mellom systemer.....	15
3 Fotballklubbens relasjoner	16
3.1 Fotballklubben som system- IK Start	17
3.2 Fotballklubbens ulike relasjoner.....	20
3.2.1 Sponsorer	20
3.2.2 Media	21
3.2.3 Supportere	22
3.2.4 Skolen	23
3.2.5 Naboklubber.....	23
3.3 Tidligere forskning på fotballklubbers relasjoner	24
4 Metode.....	25
4.1 Kvalitativ metode	25
4.2 Intervju.....	26
4.3 Intervjuguide.....	27
4.4 Utvalg	27
4.5 Analyse	28
4.6 Dokumenttilgang	29
4.7 Etske overveielser.....	30
4.8 Presentasjon av data.....	30

5 Resultater.....	31
5.1 Supporterklubben.....	31
5.2 Skole	34
5.3 Naboklubber	35
5.4 Sponsorere	38
5.5 Media	40
5.6 Fotballklubben - IK Start.....	43
6 Diskusjon.....	47
6.1 Lokalklubbens relasjoner.....	47
6.2 IK Starts påvirkning i samfunnet.....	52
7 Konklusjon	55
8 Referanser.....	59
Vedlegg	
Intervjuguide- Color Line.....	
Transkribering av Intervju med markedsjefen i Color Line.....	

1 INNLEDNING

Fotballen spiller en stadig større rolle i det norske samfunnet. I 2011 var det registrert 364 940 aktive medlemmer i Norges Fotballforbund (NFF, 2012a). Dette gjør at fotball er Norges største idrett. Tallene klarer likevel ikke gripe fatt i hvor mange som faktisk blir påvirket enten direkte eller indirekte av fotball. For fotball er ikke bare for de som deltar i selve spillet. Den engasjerer blant annet foreldre, slektninger, akademikere og supportere. I en fotballkamp for de aller yngste er det ikke uvanlig at det er 10 spillere ute på banen i tillegg til 20 foreldre som står og heier, engasjerer seg, og motiverer sine små håpefulle. Når spillerne blir eldre engasjeres det i større og større grad folk med trenerutdanning og annen kompetanse for å hjelpe til i treningshverdagen. Dette blir gjort for å utvikle spillerne til å bli så gode som mulig. På det øverste nivået engasjerer både sponsorer, media og fotballsupportere seg for å diskutere, støtte opp om og kritisere fotballspillere og fotballklubber. Supportere kan sitte time etter time å krangle om hva som bør gjøres, uten at de har noen direkte påvirkningskraft på fotballklubben. Spaltemeter etter spaltemeter blir skrevet om spillerne, trenerne, kampene og turneringene.

En kan derfor påstå at fotballen påvirker store deler av samfunnet enten direkte eller indirekte.

Her ligger også mye av bakgrunnen for mitt valgte emne. Hva er det med fotball som engasjerer de forskjellige arenaene i samfunnet slik som den gjør? Ved å påstå at fotballen engasjerer samfunnet ligger det implisitt i påstanden at samfunnet har relasjoner til fotballen. Så hvordan relaterer fotballklubbene seg til samfunnet? Og hvordan benytter fotballklubben seg av de relasjonene som blir bygget opp?

I 2012 ble det rapportert inn 1933 fotballklubber i Norge, og antall klubber øker stadig (NFF, 2012b). Selv har jeg vært aktiv i tre fotballklubber, både som spiller og trener. Fotball har, så lenge jeg kan huske, alltid vært en naturlig del av hverdagen. Alle i min familie har på et eller annet tidspunkt vært engasjert i fotballen. Selv om ikke alle er aktivt med nå lenger, har de alle en eller annen relasjon til fotballen som påvirker dem ukentlig, enten i jobb eller fritid. Jeg har derfor sjelden reflektert særlig over hvilken unik plass fotballen har fått i samfunnet, men tatt den for gitt.

De tre klubbene jeg har vært aktiv i har vært på ulike nivå, hva gjelder størrelse og mål. En klubb har kun jobbet med breddefotball, en har hatt fokus på både bredde- og toppfotball, mens den siste har et sterkt fokus på toppfotball. Disse klubbene drives på ulike måter, mye grunnet hovedfokuset de har, men også på grunn av ulike økonomiske rammer. Det er likevel

mange likhetstrekk ved disse fotballklubbene. Uansett hvilket fokus fotballklubbene har, er de avhengig av støtten fra resten av samfunnet gjennom sine relasjoner. Samtidig virker det som at de har et relativt likt syn på hvordan de forholder seg til sin omverden. Med omverden menes i denne sammenheng de relasjoner som fotballklubben har med andre deler av samfunnet. En kan alltid diskutere hvor relevant de forskjellige relasjonene en fotballklubb har er i forhold til hvordan en klubb blir drevet. Noen relasjoner må fotballklubben forholde seg til daglig, andre ukentlig, mens andre kun sporadisk. Uansett, en fotballklubbs omverden er der alltid, og den påvirker den daglige driften, uavhengig av klubbens størrelse.

Fotball som idrett, har de siste tiårene blitt mer industrialisert, noe som også gjenspeiler seg i Norges Fotballforbund (heretter NFF) sitt budsjett. I 1980 hadde NFF et budsjett på 18 millioner kroner, i 2000 var dette budsjettet økt til 256 millioner kroner (Goksøyr og Olstad, 2002). Denne økningen har eskalert siden da og NFF har i 2014 budsjettet med inntekter på 805 millioner kroner (NFF, 2013). Denne økningen skyldes først og fremst en mye bredere og omfattende mediedekning, noe som gjør at prisen for medierettighetene har eskalert. Med stadig flere heltidsansatte trenere, et større administrativt apparat, og mer penger både i og rundt klubbene, er klubbene nå mer enn noen gang avhengig av sterkere bånd til sin omverden. Dette for å få støtte økonomisk til å drive sin virksomhet og for å få aksept fra samfunnet for øvrig.

Fotball som spill er i seg selv ikke en verdiskapende aktivitet. I sin aller enkleste form handler fotball om å sparke en lærkule rundt på en avgrenset gresslette. Det må derfor være relasjonene fotballklubbene skaper til resten av samfunnet som skaper disse verdiene.

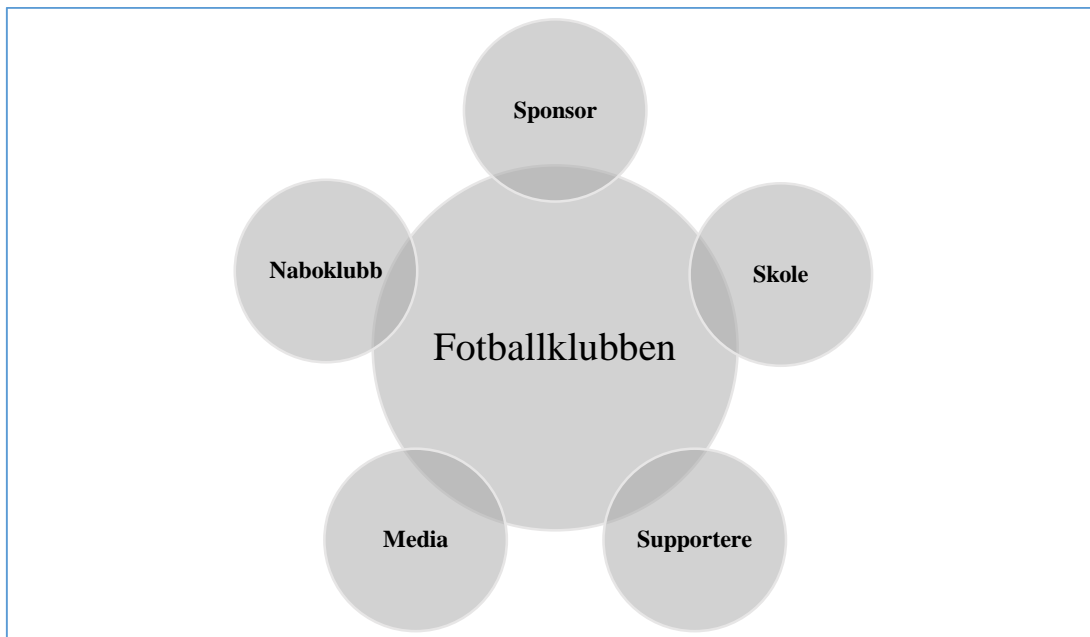
1.1 Bakgrunn for oppgaven

Det er viktig at forskeren belyser sin egen bakgrunn, i den grad den kan være relevant i forhold til problemstillingen. Dette støttes også blant annet av Polit og Beck (2010) som understreker viktigheten av å redegjøre for sin egen forforståelse før en begynner tolkningen. Mitt forhold til fotball generelt ble belyst allerede i innledningen. Samtidig er det viktig å understreke mitt forhold til Idrettsklubben Start (heretter IK Start) og dens omverden, ettersom det er nettopp den klubben oppgaven vil se nærmere på. De tre siste årene har jeg vært engasjert som trener for lag i ungdomsfotball i IK Start, mens jeg i dag har en rolle som smålagskoordinator i klubbens junioravdeling. Selv om junioravdelingen ikke går inn som en del av elitesatsingen i IK Start, så tilhører de likevel samme organisasjon. I tillegg jobber jeg i

naboklubben Våg Fotballklubb (heretter Våg FK) som er lokalisert i Vågsbygd utenfor Kristiansand. Selv om Våg FK per dags dato ikke har noen offisiell samarbeidsavtale med IK Start, og i det daglige ikke er i tett dialog, tilhører de uansett omverdenen for hverandre. Dette gjør at min rolle som forsker kan være noe utfordrende, både for meg i dialog med intervjuobjektene, men også i det videre arbeidet i drøftingen av oppgaven. Dette vil jeg komme tilbake til i metodedelene. Det at jeg erkjenner min egen forforståelse vil ikke kunne gjøre meg totalt nøytral og objektiv. Det vil likevel kunne fungere, ifølge Gadamer (1900-2002), som et verktøy som gjør at jeg kan utfordre min egen forforståelse i dialog med intervjuobjektene (Lorensen, 1998). Dette er noe jeg da også må ta konsekvensen av i undersøkelsen. Det er gjort ved å legge til side mine antagelser i møte med intervjuobjektene om hvordan omverdenen ser på sin relasjon med IK Start.

1.2 Formål og problemstilling

Tilskuersnittet i Tippeligaen var i 2007 på 10 516, mye grunnet at både Odd Grenland, Fredrikstad FK, Sandefjord Fotball og IK Start åpnet nye arenaer dette året. Etter dette har det gått sakte, men sikkert nedover, med et nytt lavmål i 2013. Da var det til sammenlikning 6 824 tilskuere i snitt i Tippeligaen (Toppfotball.no, 2013). Dette står i kontrast til den massive økningen i medieinntekter i samme periode. I 2005 ble medierettighetene NFF hadde for perioden 2006-2008, ifølge VG, solgt for 1 milliard kroner (Simsø, 2005). Formålet med denne oppgaven blir derfor å belyse nærmere de relasjonene fotballklubben har til resten av samfunnet. Dette vil bli gjort ved hjelp av å intervju representanter for systemer som alle har en relasjon til fotballklubben, i tillegg til en representant fra IK Start. Det vil da kunne være interessant å se hva de forskjellige systemene får ut av relasjonen de har til fotballklubben, og om fotballklubben kan fungere som bindeledd mellom andre systemer i samfunnet.

Figur 1: *En skjematisk oversikt over fotballklubben og de systemer denne oppgaven omhandler.*

Denne oppgaven har derfor følgende problemstilling:

- Hvilken betydning og forankring har fotballklubben i lokalsamfunnet?

For å belyse fotballklubbens plass i samfunnet og for å få et helhetlig svar på problemstillingen har jeg satt opp følgende underproblemstillinger:

- Hva ser fotballklubben på som viktig i sine relasjoner?
- Hva ser systemene rundt på som viktig i sin relasjon med fotballklubben?
- Har aksepten for fotballklubben forandret seg i samfunnet?

Fotballklubben som er valgt å belyse nærmere i denne masteroppgaven er IK Start. Hvorfor IK Start er klubben som er valgt å belyse kommer jeg tilbake til i kapittel 3.

Som rammeverk for denne masteroppgaven vil jeg bruke Niklas Luhmanns systemteori (2000). Den vil brukes som et verktøy for analysen og for å kunne gi svar på problemstillingen. Årsaken til dette kommer jeg tilbake til i kapittel 4.

2 Luhmanns systemteori

Luhmanns systemteori kan ses på som nytt paradigme innenfor sosiologien (Moe, 1994). I motsetning til Habermas, som er en av Luhmann sine sterkeste opponenter, så ser ikke Luhmann på individet som noe slags mål eller sentrum for sosiologien. Niklas Luhmann mener at samfunnet ikke har noen mål eller mening i seg selv. Eneste målet samfunnet må ha, er at det oppleves som meningsfylt for individet (Moe, 1994). I motsetning til andre sosiologiske teorier, som setter mennesket i sentrum, så ser Luhmann bort fra mennesket i sitt verdensbilde. Ifølge Luhmann består samfunnet av systemer, der ingen systemer på noen måte er viktigere enn andre. Det eneste kravet et system må ha, er at det må virke meningsfylt for samfunnet (Moe, 1994). Det ligger da implisitt i dette at et system må ha en eller annen relasjon til omverdenen.

2.1 System og omverden

Som nevnt tidligere er omverden et noe fleksibelt begrep i Luhmanns systemteori. Da alle systemer i samfunnet har en omverden de må forholde seg til, gjelder det for systemene å redusere sin omverden til kun å bestå av andre systemer som er relevant for sitt system. Ved å avgrense sin omverden, avgrenser man også sine valgmuligheter. Dette er ifølge Luhmann (2000), helt nødvendig for at systemet skal være operativt. Systemet må søke å kontrollere for så mange muligheter som det makter, dette skjer gjerne gjennom spesialisering, arbeidsdeling og standardisering (Moe, 1994). Det vil da kunne oppstå nye situasjoner, hvor det innad i systemet er uenigheter. Dette mestrer systemet ved såkalt assimilasjon (Moe, 1995). Dette kan med andre ord kalles for ressursstyring eller grensesetting. Hvor mye tid skal systemet bruke på de forskjellige sakene. Svaret for å unngå konflikter blir da å styre ressursene bedre, og formulere hva systemet skal arbeide for, og hva de skal se på som uinteressant å arbeide for. På denne måten utvikler man en systemidentitet. Denne systemidentiteten bidrar videre til at man kan effektivisere og standardisere løsninger på eventuelle problemstillinger (Moe, 1995). Videre hevder Moe at når systemet standardiserer handlingsvalg, opprettes det også dikotomier, som bidrar til å gi systemet en binær kode å jobbe etter. Man kan da foreta avgjørelser nærmest etter et «ja – nei» skjema. Slik bidrar en til å effektivisere systemet. Dette har selvfølgelig sine begrensninger, men som på mange måter er nødvendige for at systemet skal kunne fungere i det hele tatt. Rettsvesenet for eksempel opererer med «ulovlig-lovlig» som binær kode, men det kan da ikke samtidig ta høyde for om noe er rettferdig eller urettferdig. Idretten gjør det samme, ved å skille mellom «vinn- tap»,

men de kan da i utgangspunktet ikke si noe om det er bra eller dårlig. Dette er med på å redusere kompleksiteten innad i systemet, men kan da igjen øke kompleksiteten i andre systemer.

2.2 Menneskets plass i Luhmanns systemteori

Det er lett å tenke seg at det er menneskene som handler innad i systemet. Ifølge Luhmann er det ikke slik (Moe, 1994). Mennesket har, som tidligere nevnt, ikke en sentral plass i Luhmanns systemteori. Systemet ser i utgangspunktet på mennesket som en del av omverdenen. Det er selvfølgelig slik at det er mennesker som driver systemene, men de blir i systemet kun sett på aktører som besitter de egenskapene som må til for å handle slik systemet forventer. Dette er en forutsetning for at systemet skal kunne vedvare. Hvis en av sjefene i et selskap slutter, så vil ikke det automatisk bety at den stillingen og resten av systemet vil opphøre. Systemet vil da finne et annet menneske som besitter de egenskaper som den aktuelle stillingen krever. Luhmann insisterer på at man ikke kan finne en del av samfunnet inne i hvert enkelt individ, men mellom individene (Lee, 2000 i Havang og Ronglan, 2011). Systemer består, ifølge Luhmann (2000) nemlig ikke av individer, men av kommunikasjon og forventninger.

2.3 Kommunikasjon og forventninger

Det er kommunikasjon og forventninger som driver ethvert system. Det er viktig å understreke at Luhmann ikke tenker på kommunikasjon, slik som vi vanligvis gjør i det dagligdage. Kommunikasjon dreier seg her mer om å mestre, og differensiere mellom informasjonen (Moe, 1994). Kommunikasjon må selvfølgelig bestå av mennesker, men det er ikke mennesket i seg selv som er fokus. Når to parter kommuniserer, kommuniserer den ene parten gjennom ytringer, bevegelser, handlinger osv. Dette tolkes og selekteres av den andre parten, som først da kan bidra i samtalen igjen via kommunikasjon. Dette må igjen tolkes av den første parten, for så å kunne bidra igjen. *«Poenget her er at kommunikasjonsprosessen kontinuerlig viser tilbake til seg selv; bidragene finner sin sosiale mening gjennom kommunikasjonsforløpet selv»* (Ronglan, 2000 s 8). I systemet er det forventningene som styrer denne kommunikasjonen. Denne kommunikasjonen er helt avgjørende for at systemet skal eliminere det som Luhmann (2000) kaller for kontingens. Kontingens dreier seg om usikkerheten som er mellom to aktører i en dialog. Hva en aktør legger i begrepet «verdi», er

ikke nødvendigvis det samme som en annen aktør legger i det samme begrepet. Gjennom kommunikasjon kan en dermed oppnå en form for enighet om hva en skal legge i det gitte begrepet.

I helsevesenet er det forventningene om at en pasient skal bli frisk som styrer kommunikasjonen. Gjennom kommunikasjon avklares det for aktørene innad i systemet, hva som er forskjellen på en syk kontra en frisk pasient. All kommunikasjon og handling i systemet skjer med et mål om å gjøre pasientene friske. Uten forventninger har systemet ingen mening, og en vil dermed ikke ha noe grunnlag for å eksistere videre (Moe, 1995).

Et system kan, ifølge Luhmann (2000), ikke fortsette å eksistere hvis det ikke har relasjon til andre systemer. Et system må kontinuerlig fornye seg selv for hele tiden å danne mening. Måten systemet gjør dette på kalles i biologien for «autopoietisk» (Winograd & Flores, 1986). Begrepet viser til systemer som reproduserer seg selv ved at de tar i bruk elementer som de selv består av til å reprodusere de elementer det selv består av (Moe, 1994). Sån sett er systemene resistent mot påvirkning utenfra.

2.4 Interaksjon mellom systemer

Da et system ikke kan opprettholde sin eksistens uten å ha noen relasjon til andre systemer i samfunnet, ligger det underforstått at et system må kommunisere med andre systemer. Møtet mellom to systemer kan være komplisert hvis grensene mellom de to forskjellige systemene ikke er tydelig definerte. Ifølge Moe (1995), viser «grense» til hvilke elementer som hører til systemet og hva som ikke hører til systemet. Videre sier Moe, at uten klare definerte grenser så vil systemet bryte sammen. Dette kommer av at systemet muligens vil oppleves som meningsløst, da det ikke er noen klare forventninger til hva systemet skal oppnå. Når to systemer jobber sammen er det gjerne fordi begge partene har noe å tjene på interaksjonen. Hvis ikke ville interaksjonen vært meningsløs for et eller begge systemene. Dette kaller Moe (1995) for «interpenetrering». Han definerer interpenetrering som en «*vekselsidig påvirkning mellom systemer, hvor de begge profiterer på utvekslingen*» (Moe, 1995, s 203). Om det er en interpenetreringen mellom IK Start og andre systemer vil jeg nå belyse nærmere.

3 Fotballklubbens relasjoner

Vi kan se flere eksempler på hvordan ytre faktorer påvirker fotballklubber i det dagligdage. Bare ved å se på navnet til IK Start sin hjemmearena ser vi hvordan ytre faktorer har støttet klubben økonomisk. Den heter Sør Arena, og kommer av at Sparebanken Sør har sponset arenaen, og på den måten hjulpet til å finansiere stadionanlegget for IK Start. Dette ser vi igjen i andre klubber også. Med navn som «Komplett.no» arena, «Color Line» stadion og «Aker» stadion, er det udiskutabelt at andre deler av samfunnet har relasjoner til fotballklubbene. Det vil derfor være interessant å se nærmere på hva de forskjellige aktørene får ut av disse relasjonene, annet enn et navn på arenaen der klubben spiller kampene sine.

Fotballen har de siste tiårene vokst fra å være en idrett som ble drevet på dugnad, til nå å være en milliardindustri. I fjor våres spilte Crystal Palace mot Watford i det som av Kasper Wikestad ble karakterisert som «verdens mest verdifulle fotballkamp» (tv2.no, 2013). Dette var kampen om å rykke opp til den engelske eliteserien, Premier League. Den kampen alene var estimert til å være verdt 1 milliard kroner for det seirende laget, kun i TV-avtaler. I tillegg ville en eventuell seier øke sponsorinntektene og publikumsinteressen ville blitt større, noe som igjen ville generert ekstra inntekter til klubben. De siste tallene viser at fjorårets Champions League-vinner, Bayern München, hadde en estimert merkevareverdi på 860 millioner dollar (Dagbladet.no). Selv om de norske fotballklubbene på langt nær har de samme sportslige eller økonomiske rammene som de største internasjonale klubbene, ligger det her et massivt potensiale hos norske klubber. Spesielt når en ser hvordan norske klubber har slitt de siste årene med å holde publikums- og sponsorinteressen oppe. Det er derfor viktig for norske klubber å se på hva som kan og bør gjøres for at den negative trenden i norsk fotball skal snu. Dette gjelder ikke bare den sportslige siden, men også på administrasjonssiden.

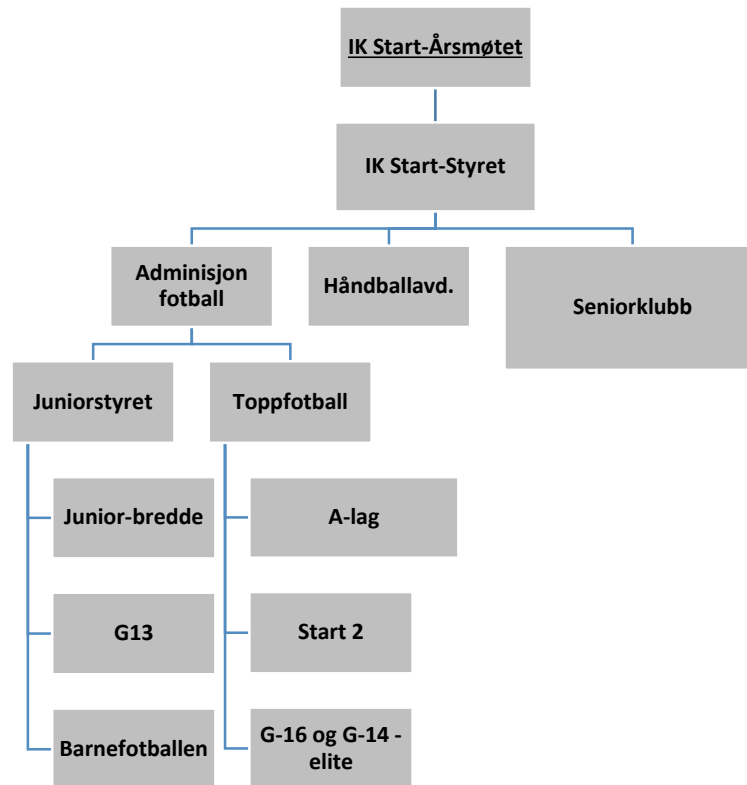
Det er ikke bare bedrifter som relaterer seg til fotballklubben. Mange skoler samarbeider aktivt med fotballklubbene i lokalmiljøet, slik at barn kan ha en aktiv skolehverdag med tiltak som Fotball Fritids Ordning og liknende tilbud. Dette er en relasjon som ikke bare skolen tjener på, men en relasjon som fotballklubben kan generere ekstra inntekter på.

Norges Fotball Forbund (NFF) ble stiftet i 1903, og har vært en viktig pådriver for fotballens vekst i Norge de siste hundre årene (Flem, 2012). Fotballen var i utgangspunktet en aktivitet for middelklassen, men har senere blitt omtalt som «the peoples game» (Dunning, 1999). «Christiansands Fotballclub» ble stiftet i 1891 og var den første fotballklubben i

Kristiansand. Denne klubben ble senere slått sammen med andre lokale klubber og het en periode for «Gyldenløwe», men «Idrettsklubben Start» ble i 1905 det endelige navnet (Øverland og Jakobsen, 2005). Som mange av de andre fotballklubbene på denne tiden var IK Start mer eller mindre en kompisgjeng som hadde oppdaget fotballen etter dens inntog på slutten av 1800-tallet fra England. Etter hvert som fotballen har blitt mer og mer populær de siste hundre årene, har IK Start vokst som klubb. Både sportslig og økonomisk er klubben, ifølge Øverland og Jakobsen (2005), å regne med blant toppsjiktet i norsk fotball. Klubben ser på seg selv som «Sørlandets stolthet». Implisitt i dette ligger det at IK Start er noe mange på Sørlandet relaterer seg til. Det vil videre bli gjort et forsøk på å implementere IK Start inn i Luhmanns systemteori.

3.1 Fotballklubben som system- IK Start

En forutsetning for å skulle se på et system er ifølge Götke (1997), at man aldri kan undersøke et system isolert. En må med andre ord alltid undersøke et system i relasjon til dets omverden. Uansett vil det være fornuftig å se på hvordan IK Start er bygget opp som klubb, da det er mange små systemer som jobber innad i samme system. Jeg har forsøkt å vise med en enkel skjematisk modell hvordan IK Start som system er bygget opp. Med IK Start-årsmøtet på toppen, der hvem som skal sitte i IK Start-styret blir vedtatt. Selv om Juniorstyret ligger under fotballadministrasjonen, er også juniorstyret direkte linket til IK Start-styret ved at de rapporterer direkte til IK Start-styret. I denne oppgaven vil benevnelsen IK Start dreie seg om de sub-systemene som ligger under «Administrasjon fotball» i figur 2.

Figur 2: *Hierarkisk modell over hvordan IK Start er bygget opp. Det finnes sub-systemer under «Håndballavd.», men disse er ikke omtalt i denne oppgaven. Denne modellen ble vedtatt på årsmøtet våren 2013.*

Som en ser ut ifra figuren over, så er det mange sub-systemer innad i Start-systemet. Disse sub-systemene fungerer som en enhet, ved hjelp av forventinger og kommunikasjon. Forventningen om at en skal få best og flest mulige spillere til å holde på lengst mulig, styrer til enhver tid kommunikasjonen. Dette kan da måles ved hjelp av «tap-vinn» eller en kan se på antall medlemmer i klubben til enhver tid. En kan igjen dele opp hvert enkelt lag som et eget system, der forventningene i laget hele tiden styrer kommunikasjonen. Det er derfor viktig at alle i IK Start er enige om hvilke sub-systemer som har ansvar for hvilke områder. Dette er på mange måter det Moe (1995) mener med grensesetting. Som en konsekvens av den nye modellen, valgte juniorstyret å trekke seg våren 2013 (Jørgensen, 2013a). De gjorde dette på grunn av den nye arbeidsfordelingen og de nye målene som ble satt for klubben. En skulle da ha større fokus på det å utvikle spillere fra yngre alder enn tidligere. Med andre ord så var ikke det gamle styret enige i de forventningene og grensene som ble satt på årsmøtet. Luhmann i Götke (1997), forteller at hvis et system ikke har grenser, vil det kollapse. Eksempelet over viser hvordan juniorstyret tok konsekvensen av at de ikke var enige i de nye forventningene, og fra et sosiologisk ståsted reddet deler av systemet fra å kollapse ved å heller gi plass til nye

personer som hadde de egenskapene systemet forventet at disse rollene skulle utfylle. Uten definerte grenser for hvem som gjør hva innad i Start-systemet, vil det som i alle andre system bli kaos.

Klubben måtte på mange måter gjenskape seg selv. Dette blir som nevnt gjort ved autopoietisi (Moe, 1994). Da bruker systemet deler av seg selv for å reproducere seg selv. Tangen i Loland (1998, s 109) sier noe om hva som karakteriserer systemer som gjensker seg selv via autopoietisi; «Disse systemene består i at de er nettverk som selv produserer og organiserer de elementer de består av, inkludert sine egne grenser i relasjon til unike omgivelser.»

Ansvar for den sportslige satsingen i de yngre avdelingene i IK Start ligger nå hos tidligere A-lagsspiller Bård Borgersen. Det at klubben har valgt å bruke en person som allerede er i Start-systemet er en slik autopoietisk tilnærming som mange, blant annet Fredrik Strømstad, har savnet i klubben tidligere. I sin bok «Unnfanget i Starthallen» bruker Strømstad (2013, s 65) Rosenborg Ballklubb som eksempel på god autopoiesi: «Identiteten er så sterk at tidligere spillere har den med seg på lasset når de flytter fra Trondheim. Ved å involvere dem, skaper klubben en sammenheng mellom da og nå, de bruker aktivt historien for å forme framtida.»

Videre forteller Strømstad (2013, s 66) om hvordan han opplever nåtidens IK Start:

«En fotballklubb for meg skal være identitetsmarkør, og en historie og en tidslinje der spillere, trenere og ledere fra de forskjellige epokene overlapper hverandre. Identiteten og historien skal bygges på disse personene, på den måten blir epokene over i hverandre til å skape hele historien og hele identiteten til klubben. I stedet opplever jeg at de forskjellige årgangene er egne bobler i tidslinja i Start- bobler som har sin egen korte historie.»

Fredrik Strømstad er den siste spilleren i IK Start som har gått gradene i klubben fra smågutt til A-lagsspiller, og har høy status blant både supportere og andre spillere i klubben. Det at en person som kjenner klubben så godt både innenfra og utenfra går ut med slike påstander, skaper diskusjoner i lokalsamfunnet. At de nå valgte å ansette Bård Borgersen er på mange måter med på å forsterke systemidentiteten til klubben (eller klubbidentiteten). Dette synes å være en motreaksjon til hvordan klubben angivelig er blitt drevet de senere årene.

Som nevnt tidligere, må systemet ved hjelp av assimilasjon velge ut hva som er den relevante omverden for systemet (Moe, 1995). Dette gjelder også for IK Start. Det vil med andre ord si at en turforening i trøndelagsområdet ikke vil være regnet som omverden for IK Start, så lenge denne turforeningen ikke gjør noe som direkte påvirker hvordan IK Start må drifte fotballklubben. Starts omverden er uansett stor, og omverdenen er ifølge Moe (1994) alltid mer kompleks enn det systemet er.

Tangen (2004) påstår at så lenge en idrettsklubb får lov av resten av samfunnet til å eksistere, så må det ligge noe bak. Ved å belyse noen av de nærmeste systemene i lokalsamfunnet som har en relasjon til IK Start, håper jeg å kunne nærme meg et svar på hva som ligger bak IK Starts eksistens. For det ligger underforstått i disse relasjonene, at det ikke bare er IK Start som tjener på disse relasjonene, hvis ikke ville de ha vært meningsløst å opprettholde relasjonen for de andre systemene. Dette understreker Moe (1995), når han sier at system må virke som en ressurs for en eller flere parter for at det skal være levedyktig. De fem systemene jeg skal belyse er som følger; Media, supportere, naboklubben, sponsorer og den lokale skolen.

3.2 Fotballklubbens ulike relasjoner

En kan alltid diskutere systemer som har sterkest relasjoner til hverandre. Om en skulle valgt noen andre systemer får være opp til andre å bedømme. Det jeg har valgt å klassifisere som IK Start sin omverden er alle systemer IK Start må forholde seg til ukentlig.

3.2.1 Sponsorer

Sponsorer har de siste 20 årene blitt den viktigste inntektskilden for norske fotballklubber. Før den tid var det billettinntektene som var den primære inntektskilden. Ifølge Felde (2002) er det overgangen fra amatør til profesjonell fotball på starten av 90-tallet som er mye av årsaken til dette. Før den tid var anleggskostnader den største utgiften klubbene hadde. Med profesjonaliseringen av fotballen kom plutselig en ny utgiftspost opp på budsjettet, nemlig lønn. Dette har gjort at klubbene nå må gå aktivt ut og lete etter sponsorer for å dekke lønnskostnadene klubben har. I IK Start er det nå Sparebanken Sør som er hovedsponsor. En slik avtale kan potensielt være verdt mellom 15-20 millioner kroner årlig for Sparebanken Sør (Jørgensen, 2013b). Hva Sparebanken Sør betaler for denne avtalen vites ikke.

Men hva er sponsering og hva er det som er viktig for sponsorene når de velger å støtte en fotballklubb? Ifølge Johnsen (1993, s 4) dreier sponsering seg om *«bedrifter som vil profilere seg i forhold til omverdenen, bedre sitt renommé eller symbolisere en identitet gjennom å støtte ideelle og ikke-kommersielle foretak»*

Denne måten å markedsføre seg på har ifølge Dahlèn (2008), muligens gått for langt i noen idretter. Han bruker videre ishockey som et eksempel, der drop-sonene nå er fulle av reklame,

som igjen gjør det vanskeligere for utøverne å se pucken. Her har idretten et ansvar for å begrense omfanget. Dette er samtidig en vanskelig avveining da klubbene er avhengig av sponsingen for å kunne opprettholde sin eksistens.

Johnsen (1993) skiller mellom to typer sponsing; De som sponser fordi de ser idrettsklubben som en viktig identitetsbærer og de som sponser klubben fordi klubben i seg selv er de potensielle kundene. En produsent av idretts-klær kan sponse klubben med motivasjon om at medlemmene av klubben da må kjøpe deres produkter, noe de igjen vil tjene penger på. Den andre typen sponsing er den som blant annet Netthandelen.no AS, Sparebanken Sør og Color Line driver, der deres logo blir eksponert på draktene til spillerne. Her ser de nok at eksponeringen, sammen med identifiseringen med Start vil kunne påvirke bedriften positivt. Samtidig har IK Start sagt seg villig til å stille opp på noen oppdrag for de overnevnte sponsorene.

Johnsen (1993) gjorde en undersøkelse om hva som var viktigst når en sponsor valgte sponsorobjekt; Lokal tilknytning til klubben, så den gang ut til å være den viktigste faktoren for hvorfor en sponset en klubb. Dette kan ha forandret seg i løpet av de siste 20 årene med kommersialiseringen, og det er noe jeg absolutt vil prøve å belyse i min masteroppgave.

3.2.2 Media

I dagens fotball på toppnivå er fotballen helt avhengig av media. Slik har det ikke alltid vært. Ifølge Helland (2003) har det utviklet seg en treenighet mellom fotball, media og sponsorer, hvor de tre systemene er avhengig av hverandre. Dette begrunner han med at mediene ikke bare bringer sporten til de som ikke er til stedet under begivenhetene, men med at de samtidig sørger for at publikum ser logoene og reklamene til bedrifter som sponser fotballklubbene. Ettersom publikum vil se sport i avisene og på TV, så er media også avhengig av at fotballklubbene byr på seg selv for å få solgt sine produkter. Samtidig har media mye makt i dagens fotballkultur. McLean og Wainwright (2008) understreker viktigheten av at media er nøkterne i sin bruk av makt, da vi ofte ser hvordan media kan forverre allerede betente situasjoner i fotballverdenen. Zlatan Ibrahimovic sin bytur under en landslagssamling i 2006 er et eksempel på hvordan fotballklubbens (her ved landslaget) behandling av saken i media forverret en allerede betent situasjonen. Ibrahimovic (2011) beskriver i sin biografi hvordan han ble forbannet over at ledelsen gikk ut i media og hetset oppførselen hans. Det er derfor viktig å understreke at fotballklubben også har et ansvar i forhold til media. Dette blir av

Helland (2003) kalt for sport/medie komplekset. Der altså klubben vil by på seg selv i størst mulig grad, uten at det skal gå utover det sportslige. Dette kan igjen gjøre at klubben mister supportere. Dette sport/mediekomplekset eksisterer også i IK Start sin relasjon til den lokale avisen Fædrelandsvennen. I fjor høst gikk daværende administrerende direktør Magne Kristiansen ut og fortalte om det han følte var overdrevent negativt fokus fra Fædrelandsvennen, Dette skjedde etter en kommentar fra sjefredaktør Eivind Ljøstad (FVN.no, 2013).

3.2.3 Supportere

Dagens supporter-kultur er ifølge Hjelseth (2006) i endring. Dette begrunner han med moderniseringen som har skjedd de siste 20 årene i fotball. Det har rundt mange fotballklubber utviklet seg flere system som kaller seg for supportere. IK Start er en av klubbene i Norge hvor denne utviklingen synes både på og utenfor tribunen. Tigerberget (før kalt Menigheden) er den offisielle supportergruppa til IK Start, men det er to andre grupperinger som også er supportere av IK Start, nemlig Gyldenløves og Ultras 1905. King (2002) peker på økt kommersialisering som en av hovedgrunnene til at slike sub-systemer opprettes. Dette begrunner han med at fotballklubbene i større og større grad har begynt å se på supportere som «vanlige» tilskuere, noe mange i supporter-bevegelsen er skuffet over. Både Ultras 1905 og Gyldenløves har på mange måter oppstått grunnet denne kommersialiseringen. Ifølge Ultras 1905 og Gyldenløve sine nettsider er det de som er de «ekte» supporterne. De ser på Tigerberget som noe medieskapt, og noe som vil forsvinne så fort klubben ikke er i medias søkelys. IK Start som system må relatere seg til alle disse tre grupperingene.

Eliassen (2008) peker på at fotballklubben forholder seg til omverdenen med utgangspunkt i hva den kan bidra med for at fotballklubben skal nå sine mål/ha framgang. Bidrar supportergrupperingene med noe annet enn det å støtte opp om laget fra tribuneplass? I utgangspunktet ikke. Selv om blant annet Pollard (2006) peker på at denne støtten kan være avgjørende for kamputfallet. I så måte er supporterne som system, en relasjon som kan være den avgjørende forskjellen på nedrykk og det å holde seg i Tippeligaen for IK Start.

3.2.4 Skolen

IK Start har lenge samarbeidet med Kristiansand katedralskole Gimle (heretter KKG), noe KKG (2013) også viser til på sine nettsider:

«På KKG samarbeider vi tett med alle klubber, også med Sørlandets stolthet Start. Dette gjør at hos oss vil du alltid være en del av et treningsmiljø hvor de fleste av de beste fotballspillerne mellom 16 og 19 år på Sørlandet holder til.»

Dette er en relasjon som både skolen som system og IK Start drar nytte av. I den form at skolen da blir mer attraktiv for ungdommer som vil satse på fotballen. For IK Start sin del bidrar relasjonen med at spillere i klubben får mer trening, slik at klubben kan nå de forventningene de har satt i systemet. Hvordan dette samarbeidet er i praksis bør ses nærmere på. Ifølge Eliassen (2008), må en slik strukturell tilkobling ses i sammenheng med fotballklubbens behov for talenter, og skolen sitt behov for fotballfaglig kompetanse. Bård Borgersen gikk ut i media 29.mai og meddelte at IK Start «skreddersyr opplegg med skole og trening for unge Start-gutter» (Jørgensen, 2013c). Dette i forbindelse med at Aust-Agder Fylkeskommune avsto søknader fra ungdommer i Aust-Agder som ville starte på KKG på grunn av deres samarbeid med blant annet IK Start (Jørgensen, 2013c).

Ser man mer samfunnsorientert på det er IK Start som system, grunnet deres relasjon til KKG, med på å fremme aktivitet i blant den unge befolkningen. Dette igjen er noe samfunnet som helhet kan tjene på, noe Helse- og omsorgsdepartementet (2013) understreker i Folkehelsemeldingen 2012-2013.

3.2.5 Naboklubber

IK Start sitt forhold til andre lag i området, får man inntrykk av at har vært noe betent de siste årene. Mye av grunnen til dette har vært IK Start sin vilje til å hente unge fotballspillere fra andre klubber til IK Start, for deretter utvikle dem i sitt eget system. Fra et sosiologisk ståsted kan det virke som at relasjonen mellom IK Start og de andre klubbene ikke fungerer optimalt grunnet uenigheter i grensesettingen. Det er kun systemet selv som kan sette grenser, for systemene er avhengig av grenser for å kunne være operative (Moe, 1995). Det er muligens slik at både IK Start og klubbene i lokalmiljøet opplever det som meningsfullt å utvikle spillere, men felles meningsuttrykk muliggjør utveksling mellom systemer (Moe, 1995). Det kan være denne utvekslingen klubbene ikke er enige i er nødvendig.

Ideelt sett burde det ha vært interpenetrasjon mellom klubbene. Altså «en situasjon der to systemer påvirker hverandre, eller mer presist er avhengig av hverandre for sin egen utvikling» (Moe, 1995, s 203). Det må muligens kommuniseres enda mer mellom klubbene for at deres relasjon blir positiv for begge parter. Samtidig må en ikke glemme at det er konkurranse mellom klubbene, noe som kan gjøre at det muligens er vanskelig å komme til en slik enighet.

3.3 Tidligere forskning på fotballklubbens relasjoner

Det er gjort en del forskning på hvilken plass idrettsklubben har i dagens samfunn. I og med at jeg har belyst relasjonene IK Start har, så er det naturlig å se nærmere på forskning fra Norge, ettersom idrettsbevegelsen i Norge skiller seg fra mange andre land. Jan Ove Tangen ved Høgskolen i Telemark (1998, s 127) er en av flere i Norge som har studert idrett og samfunn, med en sosiologisk vinkling:

«For å kunne avdekke hvilken funksjon idrettssystemet kan sies å ha i moderne tid, må det vises både hvordan det har vært relevant som problemløser i det moderne samfunn, og også hvordan idrettssystemets ytelser har blitt anvendt i konvertert form av andre delsystemer. Først da kan vi si at idretten har en funksjon i moderne tid.»

Hvis vi legger dette til grunn, når vi skal undersøke om idretten har en funksjon, så kan man konkludere med at idretten som system har en funksjon. Blant annet Coe, Pivarnik, Womack, Reeves og Malina (2012) konkluderer med at ungdommer i god fysisk form, får bedre karakterer på skolen enn ungdommer med dårligere fysisk form. Dette vil igjen andre delsystemer nyte godt av senere.

Hva gjelder selve fotballklubbens plass i samfunnet, og hvorfor de velger å relatere seg til de systemene de gjør, konkluderte Eliassen (2008) blant annet med at systemene fotballklubben har relasjoner med, produserer ressurser som fotballklubben ikke kan produsere selv. Derfor er fotballklubber avhengig av disse systemene for sin videre eksistens. Røed (2005) understreker viktigheten av lokal tilhørighet for å beholde disse relasjonene, da det er relasjonene i lokalsamfunnet som har bidratt til at fotballklubben kan nå sine langsiktige mål, uansett hva disse målene er.

4 Metode

I denne delen av oppgaven vil jeg belyse metoden jeg har valgt å bruke i denne oppgaven. I tillegg vil jeg gå igjennom design og strategi, for innsamling og analysering av data. I tillegg vil jeg belyse de etiske utfordringene som forekommer i prosessen ved å samle inn data, og hvordan gjennomføringen av dette har foregått.

Ifølge Aubert (1922-1988) er metoden framgangsmåten til å løse problemer og komme fram til ny kunnskap (Hellevik, 2002). Det å redegjøre for metoden er både nyttig og viktig for å unngå eventuelle fallgruver i forskningsprosessen. Framgangsmåten blir bestemt ut i fra problemstillingen, og enhver studie bør ifølge Hellevik (2002), etterkomme noen normer for at resultatene skal kunne være så nøyaktig og beskrivende som overhodet mulig. Forskningen må være systematisk, grundig og åpen.

De teoretiske resonnementene må ikke stå i strid med de empiriske data. En må med andre ord ikke trekke slutninger ut i fra antagelser, som ikke kan testes i forhold til dataene. Hellevik (2002) understreker videre at forskeren må kunne skille mellom unntaket og det typiske. Debattanter kan ofte finne data som underbygger deres påstander. Det er derfor viktig at forskeren hele tiden forholder seg nøytral, og ser både de enkelte tilfellene og det hele bildet. Poenget blir da å trekke konklusjoner ut fra alle relevante data, og ikke deler av dataen. Hva som er relevante data, kommer an på problemstillingen. Problemstillingen bør derfor være så kort og presis som mulig, og ifølge Ryen (2006) spørre mye om litt, i motsetning til å spørre litt om mye.

4.1 Kvalitativ metode

Forskere bruker i hovedsak to forskjellige metoder for å tilegne seg kunnskap; kvantitativ og kvalitativ metode. Som nevnt tidligere er det problemstillingen som legges til grunn for metoden. En kvantitativ metode er egner seg godt til å skulle forklare fenomener, mens en kvalitativ metode egner seg bedre for å forstå et fenomen (Halvorsen, 2003). Da jeg i denne oppgaven har rettet mitt fokus på å forstå IK Start ut i fra subjektive meninger, faller det seg naturlig å skulle velge en kvalitativ tilnærming. En kvalitativ metode er en utfordring for forskeren selv, fordi all interaksjon med objektet går gjennom forskeren. Forskeren bruker seg selv som instrument, noe som stiller visse krav til forskeren. Det er da viktig at jeg som forsker gjør hele prosessen åpen og tilgjengelig for leser, slik at forskere som eventuelt vil etterprøve oppgaven, har den samme informasjonen tilgjengelig (Dalland, 2000).

Ifølge Hellevik (2002) vil det ofte foreligge ferdige oppskrifter for kvantitative undersøkelser. Kvalitative undersøkelser derimot er det vanskeligere å systematisere på samme måte. Mye på grunn av at data i en kvalitativ metode ikke er tallbasert, men tekstbasert. Dataene i en kvalitativ undersøkelse er subjektive refleksjoner fra objektene selv (Ryen, 2006). Dette stiller krav til at forsker setter gode rammevilkår rundt datainnsamlingen, slik at dataen objektet gir er så fyldig og korrekt som mulig. Jeg vil nå gjøre rede for hvordan datainnsamlingen har blitt gjort.

4.2 Intervju

Datainnsamlingen i denne oppgaven har primært foregått gjennom semistrukturerte intervju med informantene. Å tilegne seg kunnskap gjennom intervju har blitt vanligere i løpet av det siste århundret, og det finnes et bredt spekter av type intervjuer (Ryen, 2006). I den ene enden av skalaen har vi de strukturerte intervjuene, som gjerne består av spørreskjemaer. Dette kan være greit når forsker vil ha korte konsise svar. I den andre enden av skalaen har man de ustrukturerte intervjuene, som er mer lik samtaler. Da ligger mye av makten hos informanten, i forhold til hvilken retning intervjuet skal ta. Selv har jeg valgt å gjennomføre semistrukturerte intervju. Som navnet tilsier ligger det i spekteret mellom et strukturert og ustrukturert intervju. Semistrukturerte intervju kjennetegnes i bruken av at forsker innehar en intervjuguide (se vedlegg 1), der temaer og spørsmål er skrevet ned uten at det legges for mye vekt på rekkefølge (Johannessen, Tufte & Kristoffersen, 2004). Dette gjør at samtalen flyter lettere mellom informant og forsker, noe som igjen gjør at informanten føler seg tryggere, og på den måten åpner seg mer opp (Ryen, 2006). Forskerens viktigste oppgave blir å styre samtalen på en så naturlig måte som mulig innen de temaene forskeren vil belyse. Dette er en praktisk og enkel måte for forsker å tilegne seg de nødvendige data på, for å kunne svare på problemstillingen sin. Så lenge det gjøres på en god måte. Hva er så en god måte å gjennomføre et intervju på?

Ifølge Ryen (2006) bør forsker under intervju være ærlig, naturlig, rolig og ikke minst interessert i hva informanten uttrykker. På den måten vil det være enklere for informanten å føle seg trygg. Det å få et intervju til å flyte kan skape visse utfordringer for forsker. Dalland (2000, s.119) utdyper dette nærmere: «*Som intervjuer er det viktig å være klar over at intervjupersoner kan være svært forskjellige i sin måte å besvare spørsmål på. Noen har et rikt og nyansert språk og lett for å snakke, mens andre er mer innesluttet og strever med å uttrykke seg.*» For å minske risikoen for at informantene ikke skulle åpne seg opp, valgte jeg

derfor å gjennomføre alle intervjuene på lokaler som var kjent for dem. På denne måten unngikk jeg at informantene skulle føle seg usikker over å være på et ukjent sted, noe Jacobsen (2000, s.134) understreker viktigheten av: « *Dette valget er viktig fordi mye forskning har vist den sammenhengen- ofte kalt konteksten- intervjuet foregår i, som regel påvirker innholdet i intervjuet. »*

4.3 Intervjuguide

Som tidligere nevnt kjennetegnes et semistrukturert intervju av at forsker har utarbeidet en intervjuguide (Johannessen m.fl., 2004). I og med at jeg har gjort 6 intervju, med ulike representanter for ulike system, så jeg meg også nødt til å lage 6 forskjellige intervjuguider. Dette fordi ikke alle temaene som ble gått igjennom i et intervju, var like relevante for et annet intervju. Intervjuguidene besto av temaer som var satt opp, med noen konkrete spørsmål som jeg ville ha svar på. Intervjuguiden ble ikke fulgt slavisk i noen av intervjuene, da dette ville gått utover flyten i samtalen. Allikevel var det noen kjernes spørsmål som gikk igjen i alle intervju. Disse kjernes spørsmålene tok utgangspunkt i problem- og underproblemstillingene. Deres relasjon og hvordan samarbeidet deres med IK Start er, var noe som gikk igjen i alle intervjuene. Intervjuguiden fungerte på denne måten som en slags huskeliste for meg under intervjuene. For at informantene også skulle være forberedt på hvilke temaer jeg ville belyse, ble intervjuguiden sendt til informanten et par dager i forkant av selve intervjuet. På denne måten kunne de sette seg inn i, og reflektere dypere over spørsmålene som skulle bli stilt.

4.4 Utvalg

Ifølge Ryen (2006) så er ikke hovedintensjonen ved kvalitative intervju å sammenligne enheter, men å (s.85) «*oppnå tilgang til handlinger og hendelser som ses som relevante for undersøkelsens problemstilling*». Som nevnt tidligere er hensikten med denne oppgaven å undersøke systemer som har en relasjon til IK Start, ved hjelp av Luhmanns systemteori.

Ettersom Luhmann, ifølge Moe (1995), ser bort fra mennesket i systemteorien, var det ikke viktig for meg hvem jeg skulle intervju, men hvilken rolle de hadde i det systemet de var en del av. Utvalget mitt består derfor av fem personer som alle i sine formelle eller uformelle roller må forholde seg til IK Start som system. Disse fem systemene kan betraktes som IK Start sin omverden. I tillegg har jeg intervjuet en representant fra IK Start som må forholde

seg til denne omverdenen. De fem systemene jeg har klassifisert som IK Starts omverden er i denne oppgaven; *Supportere, Skole, Naboklubber, Sponsorere, og Media.*

Informantenes rolle for og i de ulike systemene:

Supportere: Leder for Tigerberget

Skole: Idrettsansvarlig på Kristiansand Katedralskole Gimle

Naboklubber: Sportslig leder Våg Fotballklubb

Sponsorere: Salgs- og Markedssjef i Color Line SuperSpeed

Media: Sportslig leder i Fædrelandsvennen

Fotballklubben: Nestleder for IK Start sitt styre

Oversikten over, viser også rekkefølgen intervjuene ble gjort i. Denne rekkefølgen var på ingen måte tilfeldig. Det å intervjuet det som i denne oppgaven blir omtalt som omverdenen for IK Start, før jeg intervjuet IK Start, var et bevisst valg. På denne måten fikk jeg en dypere kunnskap om hva som er viktig for omverdenen, når de velger å samarbeide med IK Start. Deretter kunne jeg finne ut om hvordan IK Start så på dette samarbeidet, og om IK Start og omverden oppfatter at de har samsvarende forståelse av sine ulike roller. Det er viktig å understreke at Fædrelandsvennen som er listet opp som mediesystem, i tillegg er rolle som sponsor for IK Start. Sportslig leder i Fædrelandsvennen har ikke innsyn i, eller oversikt over hva denne sponsoravtalen inneholder, noe som sikrer den journalistiske objektiviteten til avisen. Dette sikrer også at svarene som er gitt i intervjuet er gjort i rollen som journalist, uten noen form for rollekonflikt.

4.5 Analyse

Prosessen med å analysere kvalitative data er noe annerledes enn for kvantitative data. Ettersom dataen en sitter igjen med etter en kvalitativ datainnsamling ikke består av tall, men ord. Etter å ha transkribert intervjuene (se vedlegg), er dataprogrammet NVivo 10 brukt for å analysere dataen. All transkripsjon ble lagt inn i programmet, hvor jeg deretter kodet materialet. «*Enkelt sagt betyr koding av et kvalitativt datamateriale at vi tilordner deler av materialet merkelapper...*» (Askheim, 2000, s.129). Dette hjelper forskeren til å skape seg oversikt over de store datamengdene, samtidig som det gir forsker et innblikk i hva som har blitt vektlagt i intervjuene. Merkelappene som er satt opp i denne undersøkelsen er satt opp

som underkategorier i forhold til problemstillingen og underproblemstillingene mine. Et sitat fra et intervju kan ha blitt satt opp under mer enn en merkelapp hvis informanten har pratet om flere av temaene i det aktuelle sitatet.

Tabell 1: Oversikt over hvilke koder som ble brukt og hva de inneholder.

<i>Koder</i>	<i>Beskrivelse</i>
Sør Arena	Utsagn rundt overgangen fra Gamle Kristiansand Stadion til Sør Arena, og dagens syn på Sør Arena
Spesielle med IK Start	Hva som er særegent for Start i forhold til andre klubber nasjonalt og internasjonalt
Relasjoner gjennom IK Start	Hvordan relasjonen til IK Start påvirker de andre relasjonene det aktuelle systemet har
Lokal tilknytning	Synet på IK Start sin lokale tilknytning
Kommunikasjon med IK Start	Hvor ofte systemene rundt kommuniserer med IK Start og hva denne kommunikasjonen går ut på
Klubbmiljøet	Hvordan kommunikasjonen internt i IK Start som system framstår for omverdenen
Påvirkning av det sportslige	I hvor stor grad de sportslige resultatene påvirker relasjonene IK Start har til sin Omverden
Eventuelt	Eventuelle tilleggsopplysninger

4.6 Dokumenttilgang

En av de største utfordringene med denne masteroppgaven var knyttet til IK Start. Det var vanskelig å få tilgang til dokumenter og det tok tid før noen kunne stille opp til intervju. Allerede våren 2013 informerte jeg medlemmer av det daværende styret om tematikken rundt oppgaven min. Dette ble møtt med positiv feedback i forhold til å skulle få støtte med eventuelle utfordringer som skulle dukke opp. Det ble sendt mail til både sportslig leder og styreleder. I tillegg ble det sendt en forespørsel om dokumenttilgang til årsrapporter og strategiplaner for både det sportslige og økonomiske apparatet. Etter tre uke uten svar fra noen av de overnevnte, møtte jeg opp personlig på Sør Arena for å få opprettet en dialog. Jeg hadde

vært i kontakt med både sportslig leder og andre ansatte i IK Start ved tidligere anledninger og hadde ingen betenknninger med dette. Ved denne anledningen møtte jeg regnskapsansvarlig som var behjelpelig med å gi meg tilgang til årsrapportene for de siste fem år. Jeg møtte også på sportslig leder som da var noe unnnvikende og innrømmet å ha sett e-posten, men glemte å svare. Nye avtaler ble gjort, og nye e-poster ble sendt. Disse e-postene ble aldri besvart. Hva mangelen på respons fra de som ble kontaktet i IK Start skyldes, vites ikke. Til tross for dette, var nestleder i IK Start sitt styre behjelpelig og stilte til intervju. Dette ga meg de nødvendige data for at oppgaven har fått en helhet som ellers ikke hadde vært mulig. Det må presiseres at mine observasjoner av IK Start som system, kan være noe mangelfulle, eller noe uriktige, på grunn av manglende innsyn.

4.7 Etiske overveielser

Før en skal intervju en informant er det noen etiske aspekter som det må gjøres rede for. «Konfidensialitet for å beskytte den utforskedes privatliv og identitet blir alltid vektlagt» (Ryen, 2006, s.209). Da min oppgave dreier seg om en offentlig organisasjon som IK Start, blir aspektet med anonymitet vanskelig å opprettholde. Som nevnt er det ikke personene jeg har intervjuet som har vært viktig i datainnsamlingen, men rollen de innehar i systemet de er en del av og dets relasjon til IK Start. Navnene til informantene er derfor ikke relevante for selve oppgaven. De er derfor kun oppgitt med tittel og hvilket system de er en del av. For sikkerhets skyld er det innhentet samtykke fra alle informantene, via mail, til å kunne identifisere dem med navn og tittel. I tillegg har alle informantene fått sett de delene av oppgaven der de er sitert. Som en følge av at informantene har sett delene hvor de er sitert, styrkes også reliabiliteten i selve oppgaven. Informanten har da hatt mulighet til å oppklare eventuelle feiltolkninger jeg kan ha hatt av deres ytringer.

4.8 Presentasjon av data

Presentasjon av kvalitative data kan ifølge Ryen (2006) bli noe monoton hvis den kun viser til sitater fra intervjuene som er gjort. Et sitat sier i seg selv ingenting hvis det ikke blir kontekstualisert. I tillegg til å gjengi sitater fra intervjuene vil jeg fortelle om hvilken sammenheng sitatet kom i. På denne måten blir det lettere for leser å sette seg inn i hva påstandene og ytringene informantene kom med betyr, og hvordan en skal tolke disse. Det må understrekes at sitatene har blitt endret til bokmålsform for en mer naturlig flyt i oppgaven.

5 Resultater

I dette kapitlet vil jeg presentere det jeg anser som de viktigste situasjonene fra de forskjellige intervjuene. Dette er gjort ved å gjøre rede for systemet de representerer, for deretter å gjengi hvordan de så på IK Start og hva som var viktig for deres system når de skulle samarbeide med IK Start. Dette er gjort i den samme rekkefølgen som intervjuene. Ifølge Moe (1994) kan ikke et system opprettholde sin eksistens i samfunnet uten at det har relasjoner til andre systemer. Systemene rundt IK Start vil i et samlebegrep kunne bli omtalt som omverden. Det er denne omverdenens syn på IK Start jeg nå vil belyse.

5.1 Supporterklubben

Supporterklubbene i Norge som vi kjenner dem i dag, ble dannet på 1990-tallet. Ideen om en supporterklubb som var organisert utenfor fotballklubben stammer ifølge Goksøyr og Olstad (2002) fra England. I Norge kom supporterklubbene som en konsekvens av at mange tilhengere følte seg nedprioritert av fotballklubbene, noe tidligere leder Anders Krystads i Klanen understreket i det første supporter bilaget Klanen publiserte i 1991. Gjengitt av Goksøyr og Olstad (2002, s 127):

«Hvorfor uavhengig? Vel, de ideene er sjølsagt rappa fra England... At man vil stå utenfor selve fotballklubben bunner først og fremst i at det slett ikke alltid er supporterne som kommer i første rekke, snarere tvert imot, sjøl om det er oss som betale for moroa... Representanter fra supporterklubben bør være dem som har kontakten med VIF i spørsmål om planlegging, vakthold, evt. problemer osv.»

Ett systems omverden er alltid mer kompleks enn systemet selv. Ser man på denne dannelsen av supporterklubber fra et systemteoretisk perspektiv, gjorde dette fotballklubbens omverden noe mindre kompleks. Fotballklubben fikk da et tydeligere system å forholde seg til enn slik tilhengerne hadde opptrådt før. Det er selvsagt ikke slik at alle som er på kamp eller heier på IK Start er medlem av Tigerberget, men det er allikevel den mest definerte gruppen av supportere som IK Start kan forholde seg til.

Tigerberget som er den offisielle supporterklubben til IK Start og ble dannet i 1995. I 2005 byttet de navn til «Menigheden». Årsaken til det forklarer lederen for Tigerberget i intervjuet, «vi prøvde å få en ny start for det at de mente "Tigerberget" hadde et dårlig omdømme, og de regnet med at med nytt navn og ny giv, så kunne det fått et oppsving. Og det gjorde det jo forsåvidt.» Medlemsmassen økte det påfølgende året, men dette må også ses i lys av de

sportslige prestasjonene til IK Start. IK Start endte i 2005 på andreplass i Tippeligaen. I 2012 gikk supporterklubben tilbake til det opprinnelige navnet. *«Det var enkelte som var interesserte i supporterkultur som ikke hadde lyst til å være med hvis det skulle hete "Menigheden".»* Da dette var såpass sentrale skikkelser i supporterklubben, byttet de dermed navn igjen til Tigerberget.

Tigerberget i seg selv er et lite system og rekrutteringen styres ifølge leder i Tigerberget av to ting; *«...resultater, og en del av hvilke avtaler vi får med Start.»* Samtidig er han klar på at det ikke bare er de sportslige resultatene klubben oppnår som styrer rekrutteringen. IK Start må ses på som et stødig og trygt system for omverdenen, hvis ikke vil mange av supporterne falle bort. En oppfatter fotball som en fritidsaktivitet, bort fra hverdagslivets stress og mas. Det er derfor viktig for supporterklubben at IK Start kan oppfattes som et enkelt system der fotball hele tiden er i fokus; *«Hvis det er mye rot og surr, så tror jeg at vi sliter med å få medlemmer. Mer enn hvis alt hadde gått på, vært på stell. Og negativ medieomtale kan ha betydning...»* Dette utdyper han også hva gjelder klubbmiljøet; *«vi ønsker jo selvfølgelig at alt skal være harmonisk»*. Med harmoni mener han i denne sammenheng at alle innad i klubben jobber mot samme mål. Dette understreker hvor viktig det er for IK Start som system å ha klare mål eller forventninger, og at kommunikasjonen må være på en slik måte at alle innad i klubben er innforstått med hva som skal gjøres til enhver tid og hvorfor.

Medlemsmassen i Tigerberget er geografisk variert. De har medlemmer som bor i USA, Finnmark og ikke minst i Kristiansand. *«Kanskje 20-25 % av medlemsmassen vår er folk med andre postnummer enn 46xx»*. Ifølge lederen for Tigerberget er dette fraflyttere som vil vise sin tilknytning til Kristiansand og IK Start, selv om de ikke bor der lenger. Den lokale tilknytningen er viktig for medlemmene i Tigerberget og den er viktig for IK Start. Noe som også blir beskrevet i IK Start sin jubileumsbok (Øverland og Jacobsen, 2005, s 302); *«... identiteten er også blitt styrket ved at Start har rekruttert spillere fra hele området mellom Flekkefjord og Risør.... Til Start skulle de beste. I kjølvannet til de nye spillerne fulgte også tilhengere, de som var interessert i å følge med sin egen lokale spiller. På den måten vokste også Starts tilhengerskare rundt om i landsdelen.»*

Denne korrelasjonen mellom lokale spillere og antall tilhengere er fortsatt en viktig faktor for at klubben skal kunne ha en god relasjon til Tigerberget som system. Selv om den økonomiske veksten i norsk fotball har gjort at klubber oftere enn før kjøper spillere fra utlandet, *«hvis de kunne klart å spillel Eliteserie-fotball med 11 sørlendinger på laget og*

hevda seg, så ville vi jo det. Optimalt sett, men alle vet jo at det er ikke mulig.»

Lederen for Tigerberget tror overgangen fra Kristiansand Stadion til Sør Arena har endret publikumskulturen i en viss grad og utdyper;

«Det har den nok, kanskje, for det at det skulle ikke så mye folk til før, for å skape god stemning på gamle Kristiansand Stadion. Selv om det forsvant opp i lufta holdt jeg på å si, men du var i alle fall, skulle ikke så mye folk til for at det skulle se ut som det var folk på kamp. Så hvis det var 7000 på gamle stadion så var ikke det så galt. 7000 her (på Sør Arena) er jo "glissent".»

Det blir i så måte tegnet et noe negativt bilde av hvordan overgangen har vært. Samtidig viser tall fra Norsk Toppfotball (2013) et markant hopp i tilskuersnittet fra da de spilte på Kristiansand Stadion til Sør Arena. Lederen for Tigerberget har følgende forslag til hvordan stemningen på Sør Arena skulle blitt bedre;

«Hatt en liten Kafé eller noe et par timer ut forbi.... det skulle gjerne vært lagt til rette for at folk kunne komme hit å mingle, på festplassen. Men de må jo gjøre det hver gang slik at folk vet det, de kan ikke gjøre det en gang bare.»

Påvirkningskraften Tigerberget har på driften innad i IK Start er liten, men slik bør det også være ifølge lederen. *«Vi har ikke noe mer innvirkning enn andre, og jeg føler det er jo ikke riktig at vi skal ha noen innvirkning...»* Det største ønsket til lederen for Tigerberget hadde vært å kunne stengt et felt på Sør Arena hvor du må være medlem av Tigerberget for å få lov til å stå. På den måten ville det da blitt mer eksklusivt å være medlem, noe som også kunne gjort medlemsmassen større. Foreløpig har ikke dette ønsket blitt oppfylt av IK Start. Noe han er positiv til er prisreduksjonen medlemmer i Tigerberget får på sesongkort slik at det vil lønne seg for en som kjøper sesongkort Sør Arena, å melde seg inn i Tigerberget. *«Så det er jo positivt, men vi ville jo ha stengt det sånn at for å få lov til å stå der så måtte du være medlem....»* Samtidig er han skeptisk på om en eventuell boikott eller andre tiltak ville kunne påvirket IK Start som system, for å få gjennomslag for ønskene Tigerberget har. *«Vi må jo ha noe å stille bak kravet. Hvis vi er 300 mann, hva betyr det? Er det 5000 som klanen som forsvinner så betyr det litt hvis de forsvinner fra Ullevål.»*

5.2 Skole

KKG er den eneste videregående skolen i Kristiansand hvor elevene kan fordype seg i idrett. Dette gjør KKG til en ettertraktet skole for ungdommer i kristiansandsområdet som har lyst til å utvikle seg videre som fotballspillere, da de kan tilby kvalifiserte trenere som gir dem oppfølging, veiledning og trening i skoledagen. Skolen fungerer derfor som et supplement til tilbud til fotballklubbene, som ikke kan følge opp spillerne sine på dagtid. Det går ifølge KKG.no ca. 1400 elver på skolen og ca. 60 av disse studerer idrett med fordypning i fotball.

IK Start har i mange år samarbeidet med skolen for å ha en bedre oversikt over helhetsbelastningen til spillerne som er i IK Start. Ifølge Toppsspillerutvikler (heretter TSU) på KKG begynte de fra og med høsten i fjor med *«en helt egen samarbeidsavtale med Start, så IK Start 2-elevene har et eget studieløp, slik at de er sammen hver morgenkvist to timer, fem dager i uka i to år»*. Dette gjør, ifølge TSU på KKG, at de har en unik mulighet til å følge opp spillere i en idrettshverdag som helhet. Han forteller videre;

«det vil jo si at vi vet kampene, vi vet innholdet på treningene, vi vet mye om totalbelastning, og for Start er jo jeg en veldig viktig brikke for å si noe om totalbelastningen på dagtid og så er Start med på noe av det.»

Det i seg selv er, ifølge TSU på KKG, ikke noe særegent overfor samarbeidet med IK Start, da de også skreddersyr treningene for elvene som spiller i andre klubber. På denne måten fungerer forholdet mellom skolen og IK Start symbiotisk, slik at rollen som fotballspiller i en klubb ikke kommer i konflikt med rollen som elev i utdanningssystemet. Noe både fotballklubben og skolen og ikke minst eleven/fotballspilleren tjener på.

Det som er spesielt i samarbeidet med IK Start er at de også skreddersyr tilnærmingen til studiene på skolen. *«Vi har eget årshjul, vi har egne grupper, så vi er trukket helt ut av den vanlige idrettslinjekonteksten og det lever egentlig som en helt egen stat.»* Her må det understrekes at TSU på KKG ikke ser på dette som hverken noe bedre eller dårligere opplegg enn det andre elever på idrettslinja har, det er bare en annen form. Ifølge TSU på KKG gjenspeiles dette også av at statusen, til de som er en del av denne ordningen, ikke har endret seg nevneverdig etter at det ble startet opp.

Samarbeidet mellom IK Start og KKG har også gjort at KKG nå kommuniserer noe hyppigere med de andre lokale klubbene i Kristiansand enn før. Noe av grunnen til dette forklarer TSU på KKG med faglig nysgjerrighet fra klubbene om hvordan samarbeidet mellom IK Start og KKG arter seg.

Samtidig har naboklubbene vært redd for at utdanningssystemet, da i dette tilfellet KKG, skal bli en arena hvor IK Start kan rekruttere spillere fra. Noe som ikke har vært ønskelig fra naboklubbens side. Utdanningssystemet har vært veldig klare på deres rolle, noe TSU på KKG også utdyper, «*vi er veldig opptatte av at vi skal sette klart skille mellom skole og klubb, sånn at det ikke blir en sånn tillatt scouting-arena hvor man på en måte kan forvalte slik man vil.*» KKG som system har vært åpne om dette overfor de andre klubbene også.

Det må nevnes at det er noe uenighet mellom KKG og IK Start i forhold til samarbeidet, TSU på KKG utdyper;

«Jeg pleier å si at vi har funnet 98% av formen vår... for de ønsker jo å ha alle de beste spillerne inn i gruppa, og lage en toppa gruppa, og det syns jeg er helt fair... men hos oss spiller alle gode fotballspillere med gode fotballspillere, som er så gode som er på sitt nivå.»

Derfor er det fortsatt samtaler mellom IK Start og KKG om veien videre for samarbeidet. Samtidig understreker TSU på KKG at selv om det er uenigheter, så betyr det ikke at samarbeidet ikke er fruktbart. Da både KKG og IK Start klare på hva målet skal være; «*Vi ønsker å ende opp der at alle våre fotballspillere og våre fotballelever får den nødvendige og gode og riktige utviklingen, som er mulig og gi.*»

Om betydningen av samarbeidet mellom IK Start og KKG er positivt i forhold til skolens rykte så mener TSU på KKG at det her også er en symbiose.

«Det er jo fint å si at man samarbeider med toppklubb, for det viser at vi er tett på, samtidig tenker jeg at det er fint for Start å si at de samarbeider med KKG, ettersom vi er Norges største idrettslinje og har et fantastisk godt fotballtilbud her.»

Hvordan utviklingen i antall søkere til fotballinjen på KKG blir som en følge av samarbeidet er vanskelig å si noe om. Da samarbeidet i den formen det er nå, var nytt i fjor, og søkertallene for i år per dags dato ikke har kommet. Grunnet andre faktorer kunne en heller ikke ha trukket en direkte sammenheng mellom samarbeidet og antall søkere.

5.3 Naboklubber

I dagens fotball hvor det økonomiske skillet mellom toppklubbene og breddeklubbene blir større og større, er det viktig for toppklubbene å ha et godt samarbeid med klubbene i nærområdet. Dette både for å utvikle spillere i nærområdet, men også for å bygge seg et sterkt merkenavn lokalt blant befolkningen. Våg FK er en av de største klubbene på Sørlandet og er

lokalisert utenfor Kristiansand i Vågsbygd. Klubben har de siste årene rekruttert spillere som Rolf Daniel Vikstøl, Espen Børufsen og Bård Borgersen til IK Start sitt A-lag

De siste årene har en, som nevnt, fått et inntrykk av at forholdet IK Start har til klubbene i nærområdet har blitt noe dårligere, spesielt når det gjelder spillerutvikling. Dette synes å få konsekvenser for hele IK Start da utviklingsavdelingen fungerer som en del av IK Start-systemet.

Denne relasjonen til naboklubbene belyser også Knut Espen Svegaarden (2014) i VG; «...noe av det viktigste IK Start gjør er å hente lokale talenter. Det har det alltid vært, men en viss arroganse over en periode har gjort det vanskelig.»

Det er nok flere faktorer som ligger bak det noe dårlige forholdet, men i denne oppgaven er jeg mer opptatt av hvordan forholdet mellom IK Start og naboklubbene faktisk er i dag. Ifølge sportslig leder i Våg FK er det helt meningsløst at IK Start og Våg FK skal være konkurrenter i forbindelse med aldersbestemte lag, han utdyper;

«Våg er en breddeklubb, og Start er en toppklubb. La det derfor ikke herske noen tvil om at Våg ønsker at flest mulig skal ta steget fra Våg til Start – vel og merke når tiden er riktig. Vi har for eksempel et godt og avklart forhold til våre nærmeste naboklubber, Fløy og Vigør. Begge disse klubbene er høyere i divisjonssystemet enn Vågs A-lag. Likevel har vi avklarte forhold for om og eventuelt når spillere skal gå til disse klubbene.

Det faller seg enda mer naturlig å ha et godt samarbeid med Start, mener vi. Da på den måten at Start blir med og stimulerer utviklingen av unge spillere både i egen klubb, men også mens de er i Våg – i sitt naturlige oppvekstmiljø. Slik vil Start kunne bidra til stimuleringen til at Våg i barne- og ungdomsklassene stiller med bedre lag som yter god motstand, og på den måten bidrar til et skarpere konkurransemiljø i landsdelen. Da oppnår Start å skjerpe konkurransemiljøet, samtidig som de bidrar til å utvikle spillere i sitt naturlige oppvekstmiljø, kvalitetssikrer hvem som etter hvert tar steget over til Start for potensielt å bli toppspillere.»

Sportslig leder i Våg FK understreker at «et samarbeid og en dialog med omgivelsene er helt avgjørende» når en skal utvikle spillere i en fotballklubb. Dette går da ikke bare på en dialog med andre fotballklubber, men også til andre systemer i samfunnet.

IK Start sin posisjon på Sørlandet er unik, i og med at de er det eneste laget fra Sørlandet som holder til i en av de to øverste divisjonene i Norge. Dette har gitt IK Start en mulighet til å hente de beste spillerne fra klubbene i Agder i relativt ung alder, for da å ha som mål å utvikle dem videre til å bli Tippeligaspillere. Denne muligheten har Start ifølge sportslig leder i Våg FK muligens utnyttet seg litt for mye av og han presiserer;

«Som oftest har spillere best av å være i sitt naturlige oppvekstmiljø et godt stykke opp i tenårene. Det er bare unntaksvis at spillere bør gå til toppklubb i tidlig tenårene. Vel og merke hvis toppklubben er flink til å engasjere seg og være med å stimulere utviklingsmiljøet i klubbene rundt seg i distriktet..»

Med dette mener sportslig leder at IK Start må ut til regionen å dele på den kompetansen IK Start besitter, hva gjelder spillerutvikling. At det er meget få spillere i regionen som har gått gradene i IK Start og etablert seg i Tippeligaen de siste årene, har muligens også ført til økt frustrasjon blant naboklubbene.

Videre stiller han spørsmål til det manglende samspillet IK Start har med klubbene i nærmiljøet;

«ET av motivene toppklubben kan ha for å hente spillere tidlig, er at man slipper unna med å betale mindre utdanningskompensasjon. Det blir for snevert. Da er det bedre å "samspille" med de lokale klubbene, investere tid og ressurser på prosessen, og å den måten kvalitetssikre hvem som til syvende og sist kan bli ode nok til å ta steget over til toppklubben..»

Han skulle heller sett at IK Start hadde hjulpet klubbene rundt med å utvikle spillerne i de klubbene de holder til, for IK Start vil da uansett være den neste naturlige klubben for en sørlending å flytte til når tiden er moden for å ta neste steg i fotballkarrieren sin. I tillegg vil en eventuell utdanningskompensasjon kunne bidra til å utvikle enda flere spillere rundt om i de lokale klubbene.

IK Start begynte i fjor med det de kalte for «Start-turnéen». «Start-turneen» har som mål, ifølge ikstart.no (2013), «å bygge gode relasjoner og utvikle samarbeidet med andre klubber på Sørlandet». Da tar IK Start og flytter hele apparatet sitt ut til en av klubbene i Agder for en dag, og gjennomfører treningene sine rundt om i distriktet. Etterfulgt av foredrag om hvordan de jobber innad i IK Start, samtidig som A-lagsspillerne da har ansvar for en trening med de yngste spillerne i den lokale klubben. «Det er veldig fint at vi får besøk av Start som en happening. Det skaper liv og røre i Våg, men er også bra for folks inntrykk av Start. Selv om dette ikke har nevneverdig med spillerutvikling å gjøre», utdyper sportslig leder i Våg FK. Allikevel er savnet av en tettere og mer åpen dialog tilstede hos sportslig leder i Våg FK;

«Det er hverdagen og den daglige kontakten mellom toppklubb og breddeklubb som vil danne et godt grunnlag for god spillerutvikling og godt klubbsamarbeid. Best resultat tror vi at oppnås når og hvis spillere, trenere og spillerutviklere fra Start er fysisk tilstede jevnlig over tid hos Våg sine spillere og trenere på Karuss. Både teori og praksis, etterfulgt av en kaffekopp og uformell prat. Kort fortalt: Start må by mer og oftere på seg selv!»

Foreløpig har ikke sportslig leder i Våg FK sett noen tendenser til at IK Start er på vei til å bli det flaggskipet for fotballklubber på Sørlandet som han skulle ønske det var; «*Sørlandet og breddeklubbene har behov for det. Jeg skulle ønske det allerede var sånn, men det virker som å være et stykke å gå før vi kommer dit.*» Samtidig som han også tror at IK Start innser at dette må gjøres noe med, noe som også gjenspeiles i opprettingen av «Start-Turneen»;

«Det virker som Start har skjønt at de har en vei å gå for å få et optimalt forhold til klubbene i regionen, men det er ikke så mange tegn som tyder på at de har knekt den enkle ”by-på-seg-selv”-koden som skal til for å få oss i Våg til å logre med halen.»

Om IK Start sin overgang fra Kristiansand Stadion til Sør Arena har endret hvordan en ser på IK Start som klubb i sin helhet, er sportslig leder i Våg FK noe usikker på. Selv om andre har ment at det muligens ikke er det samme miljøet på Sør Arena som det det var på Kristiansand Stadion, så tror sportslig leder i Våg FK at det er en naturlig del av overgangen til en ny stadion. Dette går da mer på det historiske;

«Det er menneskene [les: spillerne og trenerne] som skaper de store opplevelsene på stadion – og dermed historien. Jeg har selv stått sammen med Kai Eriksen [materialforvalter/oppmann i IK Start i over 40 år] på gamle Kr.sand stadion og kjent et sterkt bankende hjerte i dag basert på øyeblikk og opplevelser i Start-sammenheng fra tidligere sesonger. På Sør Arena får man ikke den samme følelsen, rett og slett fordi historien er for kort, og de store øyeblikkene og opplevelsene ikke sterke nok – foreløpig!»

Det må med andre ord skapes nye historier og nye opplevelser med lokale helter på Sør Arena, slik at en får den positive relasjonen til arenaen som det kan virke som folk hadde til Kristiansand Stadion.

5.4 Sponsorer

IK Start har, ifølge start.no (2014), 71 sponsorer eller partnere som de blir kalt. Disse partnerne er delt opp i fire grupper avhengig av hva/hvor mye de støtter IK Start med i året. De fire gruppene er «Business Class», «Partner», «Premium Partner» og «Hovedsponsor». I denne oppgaven har jeg intervjuet markedsjef for Color Line SuperSpeed. Color Line er en av ni såkalte Premium Partnere i IK Start. Etter 2013-sesongen ble de kåret til «årets sponsor» av IK Start sin markedsjef. Deler av begrunnelsen var som følger (ikstart.no):

«Samarbeidet mellom Start og Color Line strekker seg helt tilbake til 1990-tallet, og er med det blant klubbens lengstlevende og mest lojale sponsoravtaler. I 2013 har selskapet bydd på

seg selv, vært proaktive gjennom hele sesongen, og virkelig støttet ethvert initiativ fra Start.»

I tillegg var Color Line den største bidragsyteren til at nesten 10.500 tilskuere møtte opp på kampen mellom IK Start og Sogndal i 2013. Snittet på Starts hjemmekamper i 2013 var på 6183 (toppfootball.no). Color Line hjalp da til med å subsidiere kampbillettene for tilskuerne slik at de kostet 50 kroner og i tillegg ga de bort gavekort til alle som var til stede på kampen. Dette stuntet fikk god medieomtale nasjonalt og ble kopiert av Tromsø IL sine samarbeidspartnere uken etter.

Så hva er det med IK Start som gjør at Color Line vil relatere seg til dem? Markedssjefen i Color Line hadde følgende påstand:

«Det er viktig for vår identitet på Sørlandet at vi har en fotballklubb i eliten. Det ville liksom vært et stort hull hvis vi ikke hadde hatt det. Derfor har vi [Color Line] vært veldig opptatt av å støtte dem i tykt og tynt, for vi tror at for regionen er det viktig å stå ut med et lag representert i eliteserien. I tillegg så favner det veldig mange mennesker.»

Rent økonomisk er det vanskelig å si noe om hvordan Color Line kommer ut av samarbeidsavtalen med IK Start, men markedssjefen er klar på at det ikke er økonomien som er prioriteten for å støtte klubben; *«vi viser våre omgivelser at vi støtter opp om det lokale idrettslaget, vi knytter jo kontakter og relasjoner til andre fotballinteresserte og ikke minst gjennom det nettverket som Start tilbyr»*. Hvis folk velger å bruke Color Line som en direkte konsekvens av at de støtter IK Start, så er det positivt for bedriften, men for Color Line er det vel så viktig å knytte kontakter til de andre bedriftene som støtter IK Start. *«Vi er jo selvfølgelig opptatt av å få gjester, noen ganger kan du konkret måle det, men det er også noe av signalet vi vil gi til markedet.»* Implisitt i dette ligger det da at IK Start forbindes med noe positivt, noe Color Line også vil forbinde seg med. Markedssjefen utdyper at det er *«det med trening og sunnhet»* som en gjerne assosierer med IK Start.

Samarbeidet og kommunikasjonen mellom Color Line og IK Start beskrives av markedssjefen i Color Line som bra;

«Kommunikasjonen er veldig bra og så sier vi fra hvis vi føler ting ikke er riktig, så gir vi klar melding hvis vi føler vi blir feil behandla eller noe sånt», og legger til, *«Vi har en møteplan med frokostmøter i regi av de, også har vi selvfølgelig egne møter i forbindelse med avtaler og ting vi kan se på, så det er en struktur igjennom året vil jeg si.»*

I tillegg til at Color Line gjerne vil assosieres med de verdiene IK Start står for, vil Color Line gjerne støtte IK Start uansett hva de foretar seg; *«Vårt mål er at gjennom vårt bidrag at Start*

kan nå sine mål». Denne uttalelsen tyder på en klar grensesetting mellom de to systemene, og at systemene på den måten kan dra nytte av hverandre med det Moe (1994) kaller for interpenetrering. Samtidig er det viktig å understreke at IK Start også gir tilbake til Color Line i andre former enn bare eksponering rundt om på arenaen. IK Start sitter inne på spisskompetanser som er overførbart til Color Line som bedrift, derfor har blant annet Mons Ivar Mjelde (hovedtrener i IK Start), vært og holdt foredrag for dem. *«Vi har hatt besøk av Mjelde, så vi har mulighet til å bruke de, hvordan jobbe godt i team og sånn som de kan bidra med, så det er bra.»*

Et av temaene de har hatt i sine møter med IK Start er *«hvordan kan vi få flere på kamp?»*. Slik som de andre informantene ser også Color Line at det er en utfordring å få fullsatt Sør Arena på kampdager. Markedssjefen i Color Line peker også på at friheten til å bevege seg slik en kunne på Kristiansand Stadion har blitt borte på grunn av setene på Sør Arena;

«Nå er det slik at du sitter på et sted, så har du på en måte ikke truffet noen. Så det er kanskje en utfordring til hvordan en skal få til en annen opplevelse av å gå på kamp enn å se den hjemme.»

Markedssjefen legger til at en muligens bør ha et enda større fokus på det sosiale rundt kamparenaen; *«litt av den før kampen-følelsen, arenaen, området, man treffes tar en øl eller noe.»* Da en som nevnt tidligere, nå har en sitteplass som er fast, slik at friheten til bevege seg rundt under selve kampen er noe mindre. I tillegg blir dette med lokal tilknytning nevnt; *«Jeg føler vel at noe av utfordringen er å få de lokale heltene - som gjør at flere kommer på kampene.»* Per dags dato er 9 av 23 spillere i IK Starts A-stall fra Agderfylkene, hvor kun 4 av disse har spilt Tippeliga-fotball i 2014-sesongens 5 første kamper (ikstart.no, 2014).

5.5 Media

Ifølge Skogvang (2009) har linken mellom sponsorer, media og fotballklubber blitt tettere de siste tiårene. Dette begrunner hun med at den økte kommersialiseringen i sporten har gjort at klubbenes eksponeringsverdi nå er mye høyere enn før. Dette fører da igjen til økte press fra sponsorer som vil ha sin logo eksponert på arenaene der fotballklubbene hører til.

Fædrelandsvennen (heretter FVN) er en regionsavis med hovedkvarter i Kristiansand, de har som mål å dekke alt av interessante nyheter som skjer i Agderdistriktene, der i blant fotball.

Som i alle andre mediehus i Norge har det også her skjedd endringer i dekningen av idrett de siste årene. Ifølge sportslig leder i FVN kommer dette som en følge av at nyheter nå oftere enn før blir sluppet ut på internett, noe som igjen stiller krav til at flere saker må produseres fra mediehusene. Mediehusene dekker derfor fotballklubbene mye tettere enn det de gjorde for 20 år siden. I denne sammenhengen dukker som tidligere nevnt, sport/mediekomplekset opp. Fotballklubbene er avhengige av å by på seg selv slik at de får den nødvendige medieomtalen, noe som blidgjør blant annet sponsorene. Samtidig så er media et noe uforutsigbart system for fotballklubbene. De kan skape konflikter både internt og eksternt i fotballklubbene ved at nyheter kan bli vinklet på en annen måte enn det fotballklubben hadde ønsket seg. Allikevel er IK Start, som de andre klubbene i Tippeligaen, helt avhengig av media for å skape interesse rundt klubben.

Strategien til FVN i forhold til dekningen av IK Start er ifølge sportslig leder i FVN;

«Vi skal være først, vi skal være best, vi skal ha mest og folk skal alltid få nyhetene rundt Start fra oss. Egentlig hver eneste dag så skal vi være best på Start, og så skal vi være støttende på et vis.»

I tillegg til å skulle være et uavhengig mediehus overfor IK Start, er de også en av de største samarbeidspartnere til IK Start. Sportslig leder i FVN er tydelig på at samarbeidet FVN har med IK Start ikke skal påvirke det journalistiske arbeidet som blir gjort. *«Hvis ikke FVN sponser Start neste år, eller om 3 eller 5 år, så skal ikke journalistikken endres som en følge av det.»* Grensesettingen innad i FVN som system fremstår på denne måten som klar.

Da IK Start, ifølge sportslig leder, er en av de bedriftene på Sørlandet som folk bryr seg mest om, så er sportslig leder i FVN klar på at hvis det er ting i IK Start som ikke er som det burde være *«så skal vi være de første til å påpeke det da, i håp om at ting skal bli bedre.»* Derfor kan en periode med dårlige resultater for IK Start også føre til at forholdet mellom IK Start og FVN blir noe mer anstrengt, *«hvis ting ikke er slik de burde være i perioder hvor det går dårlig, så vil det bli gnisninger»*. Dette fører også til, ifølge sportslig leder i FVN, at *«journalister i perioder hvor det har vært litt dårlig forhold, av og til har følt seg litt uvelkomne, selv om det ikke nødvendigvis har vært hensikten til alle i Start.»* Det kan derfor se ut som at resultatene IK Start produserer internt i sitt system, også vil påvirke relasjonen de har til media, som da er et eksternt system.

Hva gjelder dekningen av IK Start, så dekker ikke FVN klubben like tett som de gjorde for 10 år siden. Dette kommer som en følge av dårligere økonomi i avisen, i tillegg spiller også de sportslige resultatene til IK Start inn i hvor mye en dekker klubben.

«Det var en periode særlig rundt 2005-2007 da Start tok sølv og påfølgende år med Bjørnebye, hvor det var veldig mye med Erik Solør og Ravnaas som leder, hvor det var veldig mye trøkk og mange profiler og mye som skjedde. Så hadde vi også en stor sportsavdeling, og da hadde vi enda større trøkk i forhold til at vi kunne være både to og tre og fire folk på treningene inkludert video og liknende.»

Sportslig leder i FVN er klar på at hvis en annen fotballklubb på Sørlandet hadde prestert bedre enn det IK Start gjør, så ville den aktuelle klubben bli prioritert. På samme måte som at hvis IK Start rykker ned fra Tippeligaen ville dekningen også blitt noe mindre. *«Interessen faller jo i befolkningen når Start rykker ned, det ser en jo hvert eneste år, og da gjenspeiles det også i vår dekning.»*

Selv om IK Start av og til har ment at FVN har vært noe kritiske i sin dekning av IK Start, så er tilbakemeldingen FVN får av lesere, ifølge sportslig leder i FVN, mer nyansert; *«Noen mener alltid at vi er for kritiske, og noen mener alltid at vi er for snille, og så er kanskje sannheten at det kanskje ligger litt imellom.»*

IK Start har, ifølge sportslig leder i FVN, blitt en noe mer lukket klubb, da IK Start prøver å kontrollere hva som kommer ut av nyheter knyttet til spilleroverganger. Likevel er han fornøyd med hvordan spesielt Jesper Mathisen (spiller i IK Start) opptrer overfor media. *«Han tør alltid å si hva han mener, er litt frekk i kjeften, litt «cocky». For en journalist så er han en drømmekilde.»* Sportslig leder i FVN tror også IK Start er fornøyd med hvordan spilleren opptrer i media. Da alle har en mening om han, skaper det også diskusjon og interesse rundt klubben.

Selv om de sportslige resultatene ikke har vært der IK Start har ønsket de siste årene, så er IK Start allikevel en klubb som, ifølge sportslig leder i FVN, ofte er interessant å dekke. Da de siste årene har vært noe kaotisk på den administrerende siden i klubben. Sportslig leder i FVN utdyper:

«En kan kanskje si som journalist, sjarmerende kaos, for de har vært veldig spennende og lite kjedelig å dekke. Selv om de, med unntak av 2005 ikke har gjort det så bra sportslig, så har de vært vanvittig interessante å dekke.»

Sportslig leder i FVN understreker også at han ser at det nå virker som om det er noe mer stabilitet i klubben, da blant annet hovedtreneren har vært den samme i snart to år og at det heller ikke har vært de store rolleutskiftningene av personell ellers i systemet.

5.6 Fotballklubben - IK Start

IK Start er som nevnt tidligere den ledende fotballklubben på Sørlandet hva gjelder sportslige resultater i Norge de siste 50 årene (Øverland & Jacobsen, 2005). De har hatt tradisjoner for gode lag både på seniornivå og juniornivå helt siden seniorlaget rykket opp til Hovedserien (dagens Tippeliga) i 1959. De ser på seg selv i så måte som et flaggskip for fotballen Sørlandet, og kaller seg selv for «Sørlandets stolthet».

Det er både tid- og ressurskrevende å drive en fotballklubb på toppnivå i Norge. IK Start hadde i 2013 et budsjett på 60 millioner kroner (DB.no, 2013). IK Start er derfor helt avhengig av gode relasjoner til andre systemer rundt om i samfunnet. Hvis ikke blir det meget utfordrende å nå de målene som klubben har satt seg, både sportslig og rent økonomisk. Ifølge årsrapporten til IK Start fra 2012, skal;

«IK Start drive idrett organisert i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité. Arbeidet skal preges av frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd. All idrettslig aktivitet skal bygge på grunnverdier som idrettsglede, fellesskap, helse og ærlighet.»

Hvordan dette arbeidet skal gjøres utdyper, nestleder i IK Start-styret (heretter nestleder), videre; *«Visjonen er å få Europa inn på Sør Arena. Det betyr i utgangspunktet at vi skal kunne delta i Europa Cup, CL eller EL fra tid til annen.»* IK Start har samtidig lagt visse premisser for måten dette skal skje på. *«Vi har et verdisett som sier at vi skal være presise, inkluderende og engasjerende.»* Dette verdisettet skal gjennomsyre alt klubben foretar seg. Det gjelder da på fotballbanen uavhengig om det er senior eller barnefotball. I tillegg skal dette ligge til grunn for alt som skjer i klubben på det administrative nivået.

IK Start har, ifølge nestleder, *«et viktig samfunnsengasjement gjennom et produkt som rekrutterer og inspirerer og stimulerer både næringsliv og det sørlandske publikum gjennom opplevelser.»* Det er derfor også viktig for klubben at de andre systemene de knytter relasjoner til kan stå innenfor det verdisettet som IK Start har. *«Det er viktig for oss at vi gjensidig kan identifisere oss med hverandre, at Sparebanken Sør [hovedsponsor] sitt verdisett er lett å kunne felle inn i vårt eget verdisett og visa versa.»* Samtidig som sponsorer gjerne vil relatere seg til IK Start grunnet det positive samfunnsengasjementet IK Start står for, er nestleder klar på at andre faktorer spiller inn når bedrifter kontakter IK Start og vil være en samarbeidspartner. *«I bunn og grunn er det nok for å få eksponering.»* Derfor er den

sportslige suksessen IK Start opplever viktig, slik at de blir mer eksponert i media. *«Vi ser helt klart at vi er gjensidig avhengig av hverandre, vi må spille på lag med hverandre.»*

IK Start er klar over det såkalte sport/medie komplekset, derfor er både spillerne spesielt, men også trenere og andre som er mye i media godt instruert i hvordan en skal oppføre seg overfor journalister. Samtidig som IK Start også er klar over at de er helt avhengig av omtalen og synligheten media gir. Derfor har IK Start før 2014-sesongen installert LED-skjermer rundt banen på Sør Arena, for dermed kunne eksponere sponsorer enda mer overfor TV-publikummet.

Overgangen fra Kristiansand Stadion til Sør Arena har som tidligere nevnt vært en prosess som muligens ikke ga det ønskede resultatet som fotballklubben håpet på, publikumsmessig. Etter arenaen åpnet i 2007, har det også skjedd endringer på den. Arenaen kunne tidligere, ifølge nestleder, bli oppfattet litt som en lukket festning, noe som da også påvirket omdømmet til klubben. Da det i 2012 ble lagt kunstgress på Sør Arena endret det også tilgjengeligheten til banen.

«Nå kommer det en masse lag her, som får lov til å spille på Sør Arena, får lov til å bruke garderobene her. Så det ved siden av det vi gjør i media, er helt avgjørende for vårt omdømme.»

Dette gjorde da at hele IK Start som system da ble oppfattet som noe mer åpent for naboklubbene rundt i regionen.

Det at underlaget er endret endrer allikevel ikke den opplevelsen tilskuerne har av å se fotball på Sør Arena.

«Vi må kjøre dette i en struktur, og den kan nok for enkelte oppleves som litt stram i forhold til hvordan det var tidligere på Kristiansand stadion, men selve opplevelsen av det å se fotball, er mye sterkere her.»

Samtidig tror nestlederen at mange muligens har et noe nostalgisk minne av hvordan det var på Kristiansand Stadion og utdyper;

«For det første så var det en gressplen, som oftest satt du under regn, det var et stort gjerde foran deg, det var 20 meter inn til banen, så sånn sett var opplevelsen utrolig svak i forhold til hva du opplever i dag...»

Forholdet IK Start har til supporterklubben Tigerberget er ifølge nestlederen bra og utdyper;

«Vi prøver å ha et godt samarbeid til supporterne, med møter og lokaler hvor vi treffes på hvor de får luftet sitt syn, både i forhold til det sportslige, i forhold til rene fasiliteter på arenaen, bortekamper osv. Vi er helt avhengig av å samarbeide med dem i forhold reglementet til NFF. Så vi opplever samarbeidet med supporterne som bra.»

Samtidig som han mer enn gjerne skulle ønske at de var enda flere medlemmer. På spørsmål om hvorfor de ikke får et eget lukket felt slik som de gjerne ønsker så ligger noe av argumentasjonen i at de per dags dato ikke er en så spesielt stor gruppe. IK Start har allikevel vært imøtekommende på dette punktet. Før 2014-sesongen, ble feltet der Tigerberget står fjernet for seter slik at de kan stå under kampene, noe supporterklubben har ønsket i lengre tid.

Samarbeidet IK Start har med den lokale skolen KKG, blir også beskrevet som bra av nestlederen. Det var et samarbeid som ifølge han var helt nødvendig for at IK Start skulle ha kontroll over totalbelastningen til spillerne da spesielt i Start 2-gruppen. Samtidig legger han ikke skjul på at de gjerne skulle hatt enda mer kontroll over tiden spillerne bruker på trening.

«Vi må ha utøvere som får god nok mengde trening for å utvikle seg best mulig som fotballspillere. De også må ha tid til lekser, fritid, hvile osv. Men alt dette har blitt merkbart bedre bare de to siste årene i forhold til den tiden som er til rådighet nå.»

I likhet med TSU på KKG er også nestlederen enig i at det er momenter i relasjonen mellom IK Start og KKG som kan bli bedre, men han understreker også at de alltid har fått til den nødvendige dialogen mellom systemene som skal til for at produktet (samarbeidet) skal bli best mulig for begge parter.

Som nevnt tidligere har ikke forholdet mellom naboklubbene og IK Start de siste årene vært det beste. Bildet er selvfølgelig noe mer nyansert. Det finnes mange eksempler på klubber som har et veldig godt samarbeid og en god dialog til IK Start. Samtidig erkjenner nestlederen at tiltak som «Start-turneen» er noe det må gjøres mer av for å knytte enda sterkere bånd til klubbene og lokalsamfunnet rundt. Nestlederen tror at et noe forvrengt bilde av IK Start sin økonomi er en av årsakene til at forholdet til noen av klubbene har utviklet seg negativt. Da IK Start henter spillere fra naboklubbene for å utvikle dem i sin egen utviklingsavdeling, er forventningene store blant naboklubbene om at deres lokale spiller skal kunne bli en etablert A-lagsspiller for IK Start.

«Forventningene er store. Du får inn en mann i Start 2, og så tar du det for gitt som at han nesten er i Starts A-stall, men han er jo ikke det, han er jo allikevel langt ifra ferdigutviklet.»

Den dagen vi får inn en spiller som spiller 10 kamper i Tippeligaen, 50 kamper osv. DA kan vi snakke om paybacktime.»

I denne sammenheng snakker nestlederen om «paybacktime» som økonomisk kompensasjon.

Nestlederen mener at de relasjonene klubben har til andre systemer i samfunnet henger tett sammen med de sportslige resultatene som presteres ute på fotballbanen;

«den dagen vi får fullt utløp i sponsormarkedet, den dagen vi blir vist nok på TV, det er den dagen arenaen er fullsatt hvor laget presterer helt i Norgestoppen og vinner Tippeligaen, da får du fullt utløp for alle de relasjonene.»

6 Diskusjon

I dette kapittelet vil jeg diskutere intervjuene som ble lagt frem i resultatdelen. Deretter vil jeg belyse hvordan relasjonen et system har til IK Start kan påvirke andre systemer i samfunnet.

6.1 Lokalklubbens relasjoner

Tigerberget (grunnlagt 1995) er som nevnt et relativt nytt system i forhold til IK Start (grunnlagt 1905). Opprettelsen av Tigerberget kom som en konsekvens av at supportere som støttet IK Start ville stå mer samlet i kommunikasjonen med IK Start. Dette gjorde omverdenen for IK Start som system, noe mindre kompleks. Samtidig som at supporterne følte at det var lettere å få gjennomslag for sine ønsker som i forhold til IK Start når de nå står under samme fane. Ut ifra uttalelsene til lederen for Tigerberget, finnes det flere grunner til at mennesker i dag velger å melde seg inn i supporterklubben. Alle som er medlem i Tigerberget har først og fremst et ønske om å støtte IK Start slik at klubben kan nå de målene de har satt seg. Medlemmene i Tigerberget deles for oversiktens skyld derfor opp i tre kategorier (realiteten er selvfølgelig noe mer nyansert). Ifølge lederen for Tigerberget er ca. 25% av medlemmene i supporterklubben fraflyttere fra Sørlandet. Dette er mennesker som vil vise sin tilknytning til Sørlandet, og derfor blir medlemmer i Tigerberget. Dette er en pekepinn på at IK Start sin forankring på Sørlandet og da spesielt i Kristiansand er meget sterk. Det viser seg at mange skriver et likhetstegn mellom Sørlandet og IK Start. Dette nevner tidligere ordfører i Kristiansand, Jan Oddvar Skisland, i Jubileumsboken «Start i hundre»: «*Om nordmenn flest blir spurt om hva de forbinder med Sørlandet, vil trolig Start komme like raskt på leppene som sol, sommer og skjærgård.*» (Skisland i Øverland og Jacobsen, 2005, forord). På denne måten føler mange som flytter fra Sørlandet at de gjennom å melde seg inn i Tigerberget opprettholder sin geografiske identitet, med andre ord; de opprettholder sin relasjon til Sørlandet som system, da de ser på IK Start som et sub-system i Sørlandet. Medlemsmassen styres også, ifølge lederen for Tigerberget, av resultatene og hvilke fordeler en får ved å melde seg inn i supporterklubben. Lederen er opptatt av at det å være medlem i supporterklubben skal være eksklusivt. De er derfor avhengig av å få visse goder som en «vanlig» supporter ikke får. Dette omhandler blant annet rabatt og adgang til steder andre ikke får adgang til. Med utgangspunkt i Luhmanns systemteori kan en da si at Tigerberget vil bygge opp det Moe (1994) kaller for systemidentitet. Ved hjelp av disse godene kan de se på de andre supporterne som ikke mottar disse godene som systemets omverden. Jo flere av disse

godene Tigerberget får av IK Start, jo tydeligere vil de også bli som system, noe som igjen kan bety enda flere medlemmer. Den siste gruppen med supportere er de som i det dagligdage blir kalt for «medgangssupportere», denne gruppen melder seg inn i supporterklubben i de periodene der fotballklubben gjør det bra. Dette gjenspeiles blant annet i snittet på hjemmekampene til IK Start når de er i 1.divisjon kontra Tippeligaen. På samme måten som interessen faller fra andre systemer (media og sponsorer) i samfunnet når IK Start ikke når målene sine, faller tydelig også interessen blant de på tribunen.

IK Start skulle ifølge nestleder i styret, ønske at Tigerberget var en større gruppe enn det de er per dags dato. Å etterkomme flere av ønskene til Tigerberget, virker som en mulig måte å øke antall medlemmer i supporterklubben på og også antall tilskuere på tribunen. Et høyt desibelnivå og høyt tilskuerantall kan ifølge Page og Page (2010), øke hjemmebanefordelen noe mer enn ved tomme tribuner.

KKG representerer som tidligere nevnt utdanningssystemet i denne oppgaven. I motsetning til Tigerberget som ble skapt som en konsekvens av IK Start sine prestasjoner, så er KKG uavhengig av IK Start. De er uavhengig av IK Start i den forstand at hvis resultatene til IK Start blir dårligere, så vil ikke det påvirke størrelsen på KKG som system, men det vil kunne påvirke relasjonen dem imellom. Relasjonen mellom KKG og IK Start kommer som en konsekvens av «24-timers-utøveren». Alt en gjør i hverdagen, skal bli gjort med tanke på sportslig utvikling. IK Start ville ha en bedre oversikt over totalbelastningen til sine utøvere, for på den måten å kunne optimalisere treningsopplegget, slik at utøverne kunne nå sitt fulle potensial. Et samarbeid med KKG var derfor helt avgjørende for å kunne nå målene IK Start hadde satt seg. Som nevnt tidligere forholder fotballklubben seg til omverdenen med utgangspunkt i hva den kan bidra med for at fotballklubben skal nå sine mål/ha framgang (Eliassen, 2008). Med andre ord så produserer/innehar systemene IK Start velger å relatere seg til noe de ikke produserer/innehar selv. Den viktigste ressursen KKG har, som IK Start gjerne vil benytte seg av virker til å være tid. Dette gjenspeiles i uttalelsen fra nestlederen i IK Start-styret, når han fortalte om samarbeidet med KKG; «*Vi må ha utøvere som får god nok mengde trening for å utvikle seg best mulig som fotballspillere*». For at spillerne i IK Start sin utviklingsavdeling skal få den mengde trening som er ønskelig, er IK Start avhengig av å kunne ha tilgang til spillerne på dagtid. Dette skaper allikevel ikke noen konflikt i den forstand av at KKG har et uttalt mål, ifølge TSU på KKG om at de «*ønsker å ende opp der at alle våre fotballspillere og våre fotballelever får den nødvendige og gode og riktige utviklingen.*» Utfordringen ligger i at KKG også må sørge for at rollen som elev ikke blir

neglisjert. Kommunikasjonen mellom systemene sørger for en klar grensesetting. Denne kommunikasjonen sørger for at det blir en interpenetrering mellom systemene, der de drar nytt av hverandres ressurser. Dette sørger også for at rollen som elev på KKG ikke kommer i konflikt med rollen som fotballspiller i IK Start.

Uenigheten mellom IK Start og KKG har som nevnt i hovedsak omhandlet elever som har rollen som spiller for en naboklubb, skal kunne trene med IK Start i skoletiden. KKG har i den dialogen ifølge TSU på KKG, vært klar på at de er en nøytral part, ettersom den gitte spilleren i deres system blir sett på som en elev. KKG som utdanningssystem har fra et systemteoretisk perspektiv vært tydelig i sin grensesetting. Denne konflikten må også ses i lys av relasjonen IK Start har til naboklubbene, noe jeg nå vil belyse nærmere.

I Agder Fotballkrets er det ifølge NFF (2014) sine nettsider 75 klubber. IK Start skal ifølge nestlederen i IK Start-styret, være det ledende flaggskipet på Sørlandet innenfor fotball og da også med tanke på utvikling av spillere. Denne forventningen om at IK Start bør være den ledende klubben på utvikling av spillere er også et syn sportslig leder i Våg FK deler. Dette handler fra et systemteoretisk syn om interpenetrering, der to system kan dra nytte av hverandres ressurser. Uenigheten ser ut til å dreie seg om det økonomiske aspektet ved en eventuell overgang for en spiller fra en lokal breddeklubb til IK Start. NFF(2012c) sitt reglement overfor overganger for spillere, er bygget opp slik at det vil lønne seg for en toppklubb å hente spillere i ung alder, jo lengre en spiller er i sin lokale moderklubb, jo dyrere vil en eventuell overgang bli for toppklubben. Samtidig har klubber lov til fritt å inngå en skriftlig avtale som erstatter denne regelen. IK Start har signalisert at de ønsker å inngå en egen avtale om overganger. Ifølge nestleder i IK Start-styret, vil de opprette avtaler der breddeklubbene får økonomisk kompensasjon når den aktuelle spilleren har spilt et visst antall kamper. Kort fortalt, jo flere kamper, jo større kompensasjon til breddeklubben.

Argumentasjonene fra breddeklubbene, har vært svært at det er svært få av spillerne som har meldt overgang til IK Start de siste 10 årene, som når opp til det nivået som utløser noen form for kompensasjon. Utenom den økonomiske delen av relasjonen IK Start som toppklubb har til lokalklubbene, savner sportslig leder i Våg FK en tettere dialog og meningsutvekslinger med IK Start. Med 75 klubber i Agder Fotballkrets vil det være en ressurskrevende jobb å ha en god dialog til alle klubbene, men samtidig kan disse dialogene i et langsiktig løp utvikle flere gode spillere ute i lokalsamfunnet. Savnet etter en slik dialog virker ikke å være unik for IK Start og deres naboklubber. Dette er noe Jørn Brekke, styremedlem i Vardeneset BK, svarer i deres kommunikasjon med deres nærmeste toppklubb Viking FK:

«Dersom toppklubbene blir enda flinkere til å formidle den kunnskap og ekspertise som de rår over, ut mot breddeklubbene, så vil dette gavne alle.»

(Brekke i Fjælberg, 2010, s 39)

Fra et systemteoretisk perspektiv er forventningene/målet den samme i IK Start som i naboklubbene, nemlig å legge til rette for en best mulig utvikling av fotballspillere, slik at de kan nå sitt fulle potensial (samtidig som at flest mulig skal kunne spille fotball på et noe lavere nivå). Grunnet manglende kommunikasjon mellom IK Start og noen av klubbene er kontingensen stor. Det betyr at det er usikkerhet/uenigheter om hvordan en skal nå målene klubbene har satt seg. Dette fører til at grensesettingen mellom disse systemene forblir noe uklar. «Start-turneen» er et tiltak som kan spre den ekspertisen som IK Start innehar i sitt system, og dermed stimulere til bedre utvikling i lokalklubbene. Samtidig erkjenner IK Start at flere tiltak må settes i gang for at dialogen IK Start har til lokalklubbene blir enda tettere. Hvorfor ikke flere slike tiltak er satt i gang, kommer som en konsekvens av enten manglende ressurser i IK Start-systemet og/eller manglende prioritet på dette området. Måten IK Start innhenter ressursene de trenger for å kunne opprettholde sin eksistens som system, gjøres ved å knytte strukturelle koblinger til systemer i samfunnet som innehar den ressursen de er avhengig av, nemlig penger.

Relasjonen IK Start har til sine sponsorer er derfor meget viktig for klubbens videre eksistens. Eliassen (2008) pekte, som nevnt tidligere, på at systemene fotballklubben knytter relasjoner til, produserer ressurser som fotballklubben ikke kan produsere selv. Samtidig vil det være meningsløst for systemene å opprettholde denne relasjonen, hvis ikke IK Start produserer/innehar en ressurs systemene rundt kan dra nytte av. Det må være et symbiotisk forhold der systemene er gjensidig avhengig av hverandre, og aller helst dra nytte av hverandre ved hjelp av interpenetrering. Ifølge markedssjef i Color Line er det flere grunner til at de som bedrift vil opprettholde relasjonen til IK Start. Color Line mener det er viktig for identiteten for mennesker i regionen at Sørlandet har et lag i Tippeligaen. Fra et systemteoretisk perspektiv kan man se alle menneskene i Kristiansand som et system. Color Line mener da muligens at IK Start er så godt forankret i Kristiansand, slik at deres suksess vil være noe alle i Kristiansand vil kunne relatere seg til og oppleve som noe positivt. Hvis Color Line gjennom sin støtte kan bidra til at IK Start når sine mål, vil Color Line også kunne relateres til denne positive mestringen. En annen grunn til at Color Line gjerne vil ha en strukturell kobling til IK Start ligger, ifølge markedssjefen i Color Line, i alle de andre strukturelle koblingene IK Start har til andre bedrifter i samfunnet. Ved hjelp av sponsortreff

som IK Start organiserer på Sør Arena, har Color Line også en mulighet til å opprette relasjoner til bedrifter som systemet kan dra nytte av. Markedssjefen i Color Line uttalte videre; «*Vårt mål er at gjennom vårt bidrag at Start kan nå sine mål.*» IK Start har som nevnt innad i sitt system, ifølge nestlederen i IK Start-styret, en forventning om å kunne konkurrere i toppen av Tippeligaen. Det at Color Line vil støtte IK Start i å nå dette målet er i seg selv en nobel tanke, men en må samtidig se dette i lys av IK Starts omverden. Ifølge Moe (1994) kan en ikke se på et system isolert uten å betrakte dens omverden. Dersom IK Start når sin visjon som er Europa Cup-spill, vil dette også gjøre at klubben vil få mer eksponering i media (med andre ord en sterkere strukturell kobling til mediasystemet). Dette vil i så måte føre til enda mer eksponering av IK Start sine partnere gjennom media, deriblant Color Line.

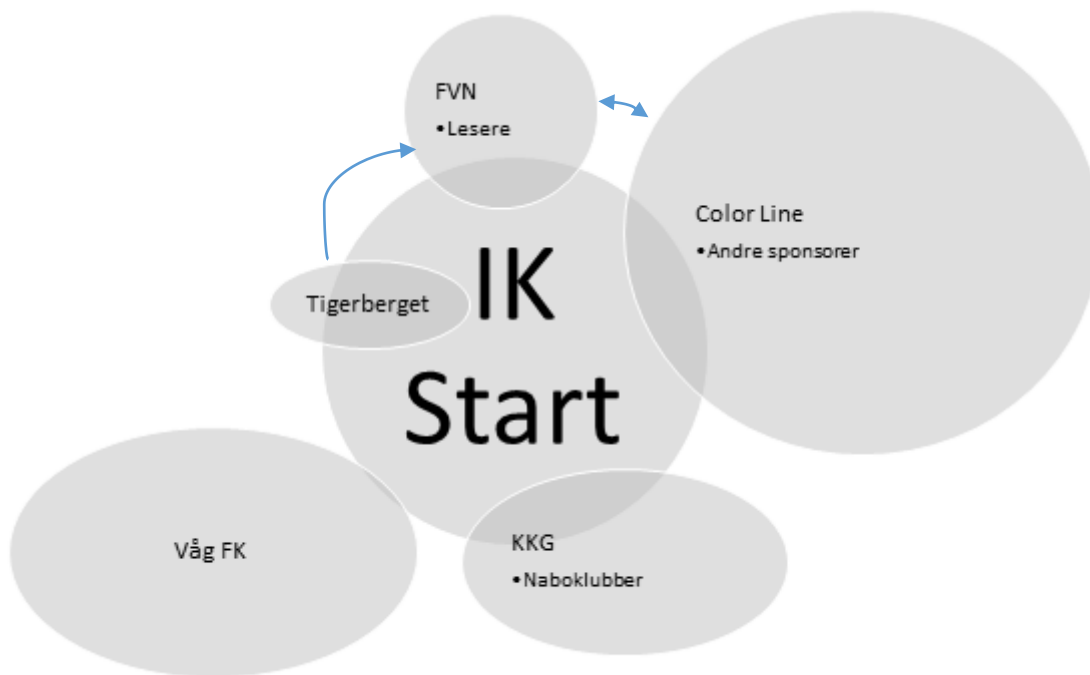
Avisen Fædrelandsvennen er et av mediehusene som dekker IK Start tettest. Ifølge sportslig leder i FVN skal de, som nevnt tidligere, «*være best på Start*». Deres relasjon til IK Start er bygget opp rundt interessen deres lesere har for fotballklubben. På den måten drar FVN nytte av IK Start, fordi nyheter FVN som system produserer om IK Start blir lest av deres kunder. Fra et systemteoretisk perspektiv har FVN knyttet en relasjon til IK Start fordi IK Start som system produserer/innehar informasjon om IK Start. Denne relasjonen danner også mening for IK Start da FVN «danner» eksponering av klubben, noe de er avhengig av for å tiltrekke seg sponsorer. Tidligere i oppgaven har jeg nevnt sport/medie komplekset, som omhandler hvordan media er et system som fotballklubbene er avhengig av, for å eksponere seg selv og deres støttespillere. Samtidig som media kan skape unødvendige konflikter innad i fotballklubben som system, ved at media hele tiden er avhengig av å skape nyheter for å fenge kundene sine. Dette kan gjøre at små konflikter innad i fotballklubben kan bli slått opp som en nyhet, hvor klubben da må bruke ekstra energi på å rette opp inntrykket samfunnet har av klubben. Et annet utfordring for IK Start er at uten gode sportslige resultater over tid faller interessen både blant media og tilskuerne. Likevel har IK Start vært, ifølge sportslig leder i FVN, en meget spennende klubb å dekke. Dette begrunner han med det som til tider har vært beskrevet som kaos innad i klubben. Det har ført til at relasjonen FVN har til IK Start har vært relativt tett de siste årene. Det at IK Start, selv de årene de har vært nede i 1.divisjon, er den desidert beste klubben (resultatmessig) på Sørlandet er også en faktor som gjør at FVN hele tiden har en tett kontakt med IK Start. Opprettholdelsen av den tette strukturelle koblingen mellom IK Start og FVN ser derfor ut til å bli påvirket av to faktorer: Den sportslige suksessen til IK Start (hvor nære de er til å realisere de forventningene som systemet har satt

seg), og hvor god kommunikasjonen innad i IK Start som system er (dess mindre kommunikasjon, dess større kontingens, dess større sannsynlighet for konflikter).

Jeg har hittil i oppgaven så vidt nevnt hvordan relasjonen IK Start har til et system kan påvirke relasjonen IK Start har til et annet system. Med andre ord; IK Starts påvirkningskraft i samfunnet. Denne tematikken vil jeg nå belyse nærmere.

6.2 IK Starts påvirkning i samfunnet

Helland (2003) har belyst hvordan det er et treenig symbiotisk forhold mellom sponsorer, media og fotballklubber. Disse tre systemene er gjensidig avhengig av hverandre for å kunne produsere det som forventes av dem. Skogvang (2009) har også belyst hvordan denne symbiotiske relasjonen har økt de siste tiårene i norsk fotball. En relasjon det derimot ikke er forsket like mye på, er treenigheten mellom media, fotballklubben og fotballsupportere. Som leder i Tigerberget uttalte, så påvirkes medlemsmassen i supporterklubben også av hva som skrives i media om fotballklubben. Medias rolle som budbringer bør ikke bli undervurdert. Dersom mediesystemet hele tiden skriver negativt om fotballklubben, vil dette også kunne påvirke samfunnets syn på fotballklubben. Dette er en problemstilling sportslig leder i FVN er klar over, og han er derfor opptatt av journalistisk profesjonalitet og objektivitet. Samtidig er det vanskelig for en journalist å skulle være 100% objektiv. Luhmanns systemteori (2000), ser i stor grad bort fra mennesket. Det er selvsagt mennesker, som er subjektive, som besitter de forskjellige rollene i et system, da også rollen som journalist. I figur 3 har jeg forsøkt å vise skjematisk hvordan de forskjellige systemene som kan bli beskrevet som omverden for IK Start på virker hverandre.

Figur 3: *En enkel skjematisk oversikt over IK Starts relasjoner, og hvordan de forskjellige systemene ser ut til å påvirke hverandre gjennom relasjonen de har til IK Start.*

Som en ser i figuren så har IK Start en eller annen form for relasjon til alle systemene som er belyst i denne oppgaven. Størrelsen på rundingen viser hvor stort systemet er i sammenlikning med IK Start, og hvor stort skjæringspunktet er, viser hvor tett relasjonen de har til IK Start er. Pilene viser hvordan et systems relasjon til IK Start blir påvirket av et annet systems relasjon.

IK Start-Våg FK: Relasjonen mellom IK Start og Våg FK er muligens den relasjonen i denne oppgaven der det virker til å være størst kontingens mellom systemene. Både IK Start og Våg FK er enige i at en tettere kommunikasjon mellom systemene hadde vært å foretrekke for å utvikle flere spillere i lokalmiljøet. Samtidig virker det som dette er den strukturelle koblingen som har minst påvirkningskraft på andre systemer i den omverdenen som er belyst i denne oppgaven.

IK Start- KKG: Samarbeidet mellom IK Start og KKG er også en relasjon som ikke ser ut til å ha en særlig stor påvirkningsgrad på noen av de andre systemene som er belyst i denne oppgaven med unntak av Våg FK (de går inn under «Naboklubber»). Samarbeidet påvirker ikke i særlig stor grad hverken supporter-systemet, mediesystemet eller sponsorsystemet. Det

tette samarbeidet IK Start har til KKG ser ut til å ha påvirket relasjonene KKG har til naboklubbene. Som en konsekvens av samarbeidet synes det som om KKG også har fått en noe tettere kommunikasjon med andre naboklubber.

IK Start- Color Line: Relasjonen IK Start har til Color Line, er som vist, tett knyttet til relasjonen IK Start har til media. Uten den massive mediedekningen IK Start får, er det ikke sikkert at Color Line som system hadde fått nok ut av å opprettholde en relasjon til IK Start. Samtidig viser det seg at Color Line gjennom relasjonen de har til IK Start kan knytte relasjoner til andre bedrifter som også sponser IK Start. Dette skjer gjennom sponsortreff som IK Start arrangerer.

IK Start- FVN: FVN sin relasjon til IK Start gjenspeiler i stor grad interessen befolkningen i Agder-fylkene har for IK Start. Denne interessen styres i all hovedsak av hvor gode resultater IK Start presterer og hvordan den lokale tilknytningen IK Start har i regionen er. Dette vil jeg komme tilbake til.

IK Start- Tigerberget: Tigerbergets relasjon til IK Start gjenspeiles, som FVN's relasjon, i stor grad av interessen befolkningen har for IK Start. Supporterklubben finner mening og gjendannes i stor grad av hvilke resultater IK Start produserer. Relasjonen IK Start har til Tigerberget påvirker ikke noen av systemene som er belyst i denne oppgaven i særlig grad. Dette gjelder nok så lenge Tigerberget har en akseptabel oppførsel. Begynner de med en oppførsel som vil blitt ansett som forkastelig av blant annet sponsorer vil relasjonen kunne endres. Det er viktig å understreke at Tigerbergets relasjon i en viss grad kan påvirkes av hva media skriver om fotballklubben.

7 Konklusjon

I dette kapitlet vil jeg drøfte hvilke funn som er gjort i oppgaven. Dette vil bli gjort ved å svare på underproblemstillingene og problemstillingen. Deretter vil jeg diskutere metodiske styrker og svakheter ved oppgaven. Til slutt vil jeg diskutere hvor vidt funnene i oppgaven er generaliserbare, og hva som eventuelt bør forskes mer på.

Det er viktig å bemerke at fotballklubben problemstillingen og underproblemstillingene omhandler, er Idrettsklubben Start. Systemene som blir omtalt, er kun systemene som er belyst i denne oppgaven. Alle svarene vil bli besvart i et systemteoretisk perspektiv.

Hva ser fotballklubben på som viktig i sine relasjoner?

Hva som er viktig i relasjonen IK Start har til andre deler av samfunnet må ses i lys av hva de forskjellige systemene i samfunnet produserer. IK Start avgrenser sin omverden i lys av hva som er relevante ytelser som systemet ikke kan produsere selv, men som det kan dra nytte av for å oppnå sine mål. For at IK Start skal nå sin målsetning om jevnlig Europa Cup-spill er det flere ytelser systemet er avhengig av som de ikke kan produsere selv. For at IK Start skal nå denne målsettingen trengs det økonomi til alt fra lønninger, treningstid, utstyr, reise osv. Noen av disse pengene kommer som belyst i oppgaven fra Color Line, som kan anses som det viktigste for IK Start i relasjonen med sponsorsystemet. For at IK Start skal være et attraktivt sponsorobjekt er de samtidig avhengig av at informasjon og nyheter om systemet blir offentliggjort via mediasystemet. Eksponering må derfor anses som det viktigste i relasjonen IK Start har med FVN. KKG og Våg FK, er begge viktige for IK Start i form av deres bidrag til økt fotballferdighet blant fotballspillere i lokalsamfunnet som IK Start da kan dra nytte av. Dette vil også kunne senke utgiftene fotballklubben har, da det uvegerlig er billigere å utvikle fotballferdigheter innad i systemet, enn å kjøpe dette i form av spillere utenfra. Det er flere forhold som synes å være viktige for IK Start i relasjonen med Tigerberget. Tigerberget gjennom sine kampanjer bidrar til flere tilskuere på kampene, i tillegg til at deres sang og støtte på kamp bidrar til en positiv atmosfære for IK Start. Dette ser ut til å kunne påvirke både spillere til å prestere bedre under kamp, samtidig som at det kan bidra til at «vanlige» tilskuere får en forsterket opplevelse av selve fotballkampen.

Hva ser systemene rundt på som viktig i sin relasjon med fotballklubben?

Dette må ses i lys av hvilke ytelser de forskjellige systemene produserer, og hva de dermed er avhengig av at IK Start kan produsere for dem. Sponsorsystemet, da i dette tilfellet Color Line, produserer reiseopplevelser. Color Line trenger kunder som vil benytte seg av disse reiseopplevelsene i bytte mot penger. For å nå ut til kundene er de avhengig av eksponering og positiv omtalelse. Eksponeringen får de i stor grad ved hjelp av IK Start sin relasjon til mediasystemet som viser frem logoen og reklamen for bedriften i media. Samtidig mener Color Line at IK Start blir forbundet med trening, fysisk aktivitet og positive opplevelser, noe de også gjerne vil bli relatert med. Mediesystemet FVN er på samme måte som Color Line avhengig av kunder som vil benytte seg av deres produkt. I FVN sitt tilfelle produserer de nyheter i bytte mot penger. For å kunne produsere nyheter er de avhengig av informasjon om saker som kundene deres er interessert i. IK Start er en av sakene som kundene deres er interessert i. Informasjon som omhandler IK Start må derfor ses på som den viktigste ytelsen FVN mottar fra IK Start. Utdanningssystemet KKG produserer kunnskap og fotballferdigheter. I og med at IK Start er en fotballklubb hvor mange av elevene på KKG trener på kveldstid, så er trolig informasjonen KKG får av IK Start som omhandler elevene det viktigste momentet i relasjonen. Dette gjør at elevene får et optimalt treningsopplegg, noe som er det uttalte målet til KKG hva gjelder fotballferdigheter. Selv om det per dags dato ikke er en ønsket relasjon for noen av systemene Våg FK og IK Start, kan en allikevel ut i fra uttalelsene til sportslig leder i Våg FK diskutere hva som vil være det viktigste momentet for Våg FK i relasjonen til IK Start. Da begge har en forventning om å utvikle best mulig fotballspillere, og IK Start i så måte er en toppklubb med mer ressurser enn det Våg FK innehar, vil stimulans i form av den kompetansen IK Start besitter på utviklingsarbeid være det viktigste i en relasjon med Våg FK.

Har aksepten for fotballklubben forandret seg i samfunnet?

Om aksepten for fotballklubben har forandret seg i samfunnet viser seg å være et noe vanskelig spørsmål å svare på i et systemteoretisk perspektiv. Ifølge Luhmann (2000) kan ingen systemer i samfunnet opprettholde sin eksistens uten at det i form av ytelser produserer noe som andre systemer i samfunnet ser på som nyttig. I så måte må svaret på om aksepten har forandret seg være kategorisk «nei», ettersom fotballklubber fortsatt eksisterer i samfunnet. Et mer relevant spørsmål blir heller om ytelsene fotballklubben produserer i dagens samfunn er forandret. Gjennom økt kommersialisering og større økonomi i fotballklubbene bidrar trolig fotballklubben på en annen måte i samfunnet enn før. Samtidig

som at fysisk helse og trening nå er i større fokus enn tidligere, er fotballklubbene nå et system som ikke bare blir målt i suksess ved hjelp av «tap/vinn» som binær kode, men også ved hjelp av å se på antall aktive medlemmer.

Hvilken betydning og forankring har fotballklubben i lokalsamfunnet?

Med bakgrunn i systemene som er belyst i denne oppgaven, og data som er samlet inn gjennom intervjuer vil svaret på det spørsmålet være noe begrenset. Ut ifra Luhmanns systemteori har IK Start en betydning i samfunnet grunnet dens eksistens. Hvilken betydning fotballklubben har, må ses i lys av hvilke ytelser fotballklubben produserer for andre systemer i samfunnet. Jeg har vist gjennom relasjonene som er belyst i denne oppgaven at IK Start er av betydning for både næringslivet, media, kommune og enkeltmennesker. IK Start sin relasjon til både FVN, Color Line, Tigerberget og KKG er av en slik positiv art, der systemene drar nytte av hverandres tjenester gjennom gjensidig avhengighet. Det er også belyst hvordan andre fotballklubber i Agder-fylkene drar nytte av de ressursene som IK Start innehar. Samtidig som det, muligens grunnet manglende ressurser eller/og kommunikasjon ligger et stort ubenyttet potensiale til å utvikle enda flere fotballspillere i det omfanget som både IK Start og naboklubbene ønsker. Forankringen IK Start har i samfunnet må ses i sammenheng med betydningen det har for dets omverden. I det øyeblikk hvor IK Start ikke lenger bidrar med ytelser resten av samfunnet kan dra nytte av, vil forankringen også forsvinne, og klubben vil ikke ha noe grunnlag for å kunne opprettholde sin eksistens.

Metodiske styrker og svakheter

Hva gjelder styrker og svakheter i denne oppgaven, så er det flere. Mangelen på tilgang til strategi- og markedsplaner fra IK Start gjør at bildet på de forskjellige relasjonene kan være noe uriktig. Det kan hende at kommunikasjonen innad i IK Start er basert på en mer muntlig form, slik at disse dokumentene ikke eksisterer.

Min rolle som trener i IK Start og Våg FK, påvirker min forforståelse. Dette er tatt høyde for i den grad det er mulig, ved at jeg har vært bevisst på dette. Samtidig kan min rolle som trener i IK Start også styrke oppgaven da jeg kjenner til hvordan systemet fungerer, og hvordan det ser ut både innenifra og utenifra.

Jeg har forsøkt å være tydelig på hvilken rolle jeg har hatt i de forskjellige intervjuene, nemlig forskerrollen. Likevel er det umulig å skulle garantere at informantene kan ha holdt igjen

eventuell kritikk til IK Start som system, grunnet min rolle som trener. Selv om jeg har tatt noen forhåndsregler i intervjuene, noe som også er nevnt i metoden, så kan jeg som forsker, ikke garantere at informantene har vært fullstendig åpen og ærlig.

Det at informantene har fått sett igjennom delene der de er sitert styrker oppgaven. På denne måten har jeg forsikret meg om at deres meninger har blitt forstått fra min side på en så riktig måte som mulig.

8 Referanser

- Askheim, O.G.A. (2000) *Fra tall til ord: kvalitativ metode i markedsforskning*. Oslo, Universitetsforlaget.
- Coe, D.P., Pivarnik, J.M., Womack, C.J., Reeves, M.J., Malina, R.M. (2012) Health-related fitness and academic achievement in middle school students, *Journal of Sports Medicine and Physical Fitness*. 52(6), 654-667.
- Dahlén, P. (2008) *Sport och medier. En introduktion*. IJ-forlaget, Kristiansand.
- Dalland, O. (2000) *Metode og oppgaveskriving for studenter*. Oslo, Gyldendal akademisk.
- Dunning, E. (1999) *Sport Matters: Sociological Studies of Sport, Violence and Civilisation*. Londong, Routledge.
- Eliassen, J. R. (2008) *Fotballklubbers forankring og betydning i det norske samfunn- en casestudie av Viking Fotballklubb*. (Mastergradsavhandling, fakultet for helse- og idrettsfag) Universitetet i Agder, Kristiansand.
- Felde, T. (2002) *Verdivurdering av tippeligaklubber*. (Hovedfagsoppgave, Universitetet i Oslo), UiO, Oslo.
- Fjælberg, S. (2010) *Fra talent til tippeligaspiller i et regionalt perspektiv. Hvordan gjør vi det? Trener 3 avhandling*. Norges Fotballforbund.
- Goksøyr, M. & Olstad, F. (2002) *Fotball! Norges Fotballforbund 100 år*. Oslo: Norges fotballforbund.
- Götke, P. (1997) *Niklas Luhmann*. Fredriksberg, Forlaget Anis.
- Halvorsen, K. (2003) *Å forske på samfunnet: En innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. Oslo, Cappelen.
- Havang, Ø., & Ronglan, L.T. (2011) Niklas Luhmann: Coaching as communication. I R. L. Jones, P. Potrac, C. Cushion & L.T. Ronglan (Red.), *The Sociology of Sports Coaching* (s. 79-93). London og New York: Routledge.
- Helland, K. (2003): *Sport, medier og journalistikk. Med fotballandslaget til EM*. Fagbokforlaget, Bergen.

- Hellevik, O. (2002) *Forskningsmetode i sosiologi og statsvitenskap*. Oslo, Universitetsforlaget.
- Hjelseth, A. (2006) *Mellom børs, katedral og karneval. Norske supporteres forhandlinger om kommersialisering av fotball*. (Doktorgradsavhandling, Universitetet i Bergen).
- Ibrahimovic, Z., Lagercrantz, D. (2011) *Jeg er Zlatan*. Font, Oslo.
- Jacobsen, D.I. (2000) *Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. Kristiansand, Høyskoleforlaget
- Johnsen H.C.G. (1993) *IK Starts betydning for sponsorer*. Agderforskning, Kristiansand.
- Johannessen, A., Tufte, P. A., & Kristoffersen, L. (2004). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. Oslo: Abstrakt forlag
- King, A. (2002): *The End of the Terraces: The transformation of English football in the 1990*. Leicester University Press, London.
- Loland, S. (Red.). (1998) *Toppidrettens pris: en debattbok*. Universitetsforlaget, Oslo.
- Lorensen, M. (1998) *Spørsmålet bestemmer metoden*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Luhman, N. (2000) *Sociale systemer. Grundrist til en almen teori*. København: Hans Reitzel Forlag.
- McLean, R. Wainwright, D.W. (2009) Social networks, football fans, fantasy and reality: How corporate and media interests are invading our lifeworld, *Journal of Information, Communication and Ethics in Society*, 7(1), 54 – 71.
- Moe, S. (1994) *Sosiologi i hundre år- en veileder i sosiologisk teori*. Oslo, Universitetsforlaget.
- Moe, S. (1995) *Sosiologisk betraktning- en systemteoretisk innføring*. Oslo, Universitetsforlaget.
- Norges Fotballforbund (2012a) *Statistikk- breddefotball*. Oslo: Norges Fotballforbund
- Norges Fotballforbund (2013) *Norges Fotballforbund årsrapport 2013*. Norges Fotballforbund, Oslo.
- Page, K. & Page, L. (2010) Alone against the crowd: Individual differences in referees' ability to cope under pressure. *Journal of Economic Psychology*, 31(2), 192-199.

Polit, D., & Beck, CT. (2010). *Essentials of Nursing Research – Appraising Evidence for Nursing Practice*. Wolters Kluwer Health: Lippincott Williams & Wilkins.

Pollard, R. (2006) Worldwide regional variations in home advantage in association football, *Journal of Sport Science*, 24(3), 231-240.

Ronglan, L.T. (2000) *Gjennom sesongen-En sosiologisk studie av det norske kvinnelandslaget i håndball på og utenfor banen*. (Doktorgradsavhandling, Norges Idrettshøgskole) NIH, Oslo.

Ryen, A. (2006) *Det kvalitative intervjuet- fra vitenskapsteori til feltarbeid*. 2.opplag. Bergen, Fagbokforlaget.

Røed, C.G. (2012) *Verdiendring og stedstilørighet- en studie av lokal forankring i FK Mandalskameratene*, (Masteroppgave, Universitetet i Bergen), UiB, Bergen.

Simsø, R. (2005) Får 100 Millioner, VG. Hentet 23.03.2014 fra:
<http://www.vg.no/sport/fotball/artikkel.php?artid=105538>

Skogvang, B.O. (2009) The sport/media complex in Norwegian football. *Soccer and Society*, (10)3-4, 438-458.

Strømstad, F. (2013) *Supporterserien 2013: Start- Unnfanget i Starthallen*, Falck forlag, Oslo.

Tangen, J.O. (2004) *Hvordan er idrett mulig?* Høyskoleforlaget, Kristiansand.

Winograd, T. & Flores, F. (1986) *Understanding Computers and Cognition*. Ablex Publishing, New Jersey.

Øverland, F. & Jakobsen, A. (2005) *Start i hundre- fra gutteklubb til eliteserielag*. Kristiansand, IK Start og Fædrelandsvennen

Nettkilder:

Dagbladet.no (2013, 29. mai) Dette laget er fotballens største merkevare. *Dagbladet.no*.
Hentet fra:

http://www.dagbladet.no/2013/05/29/sport/fotball/bayern_munchen/manchester_united/real_madrid/27416162/

Flem, A.H. (2012) Om Norges Fotballforbund. Hentet 17.03, fra
<http://www.fotball.no/toppmeny/Om-NFF/Om-Norges-Fotballforbund/>

FVN.no (01.09, 2013) *Start - Fædrelandsvennen: Se debatten mellom Kristiansen og Ljøstad her. [Nett-TV]* Hentet fra: http://www.fvn.no/fvntv/Start---FadrelandsvennenASe-debatten-mellom-Kristiansen-og-Ljostad-her-2465693.html#.U1t5v_1_uSo

Helse- og Omsorgsdepartementet (2013) *Folkehelsemeldingen 2012-2013*. Hentet 28.05.2013 <http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/regpubl/stmeld/2012-2013/meld-st-34-20122013.html?id=723818>

Ikstart.no (2013, 28.november) Årets Start-sponsor er kåret, *IKSTART.NO*. Hentet fra <http://www.ikstart.no/latest-news/article/pycnhnc6ub411uk1fbfu7dmwh/title/arets-start-sponsor-er-karet>

Jørgensen, P.W. (2013a) –Feil folk i styret, *Fædrelandsvennen*, Hentet 28.03.13 <http://www.fvn.no/sport/mfotball/start/--Mange-har-gatt-glipp-av-barndomsdrommen-2382540.html>

Jørgensen, P.W. (2013b) Sparebanken Sør fortsetter som Start-sponsor. *Fædrelandsvennen*. Hentet 16.05.2013 <http://fotball.aftenposten.no/eliteserien/article267431.ece>

Jørgensen, P.W (2013c) Start dropper talentsatsing i Aust-Agder. *Fædrelandsvennen*. Hentet 29.05.2013 <http://fotball.fvn.no/eliteserien/article281629.ece>

KKG (2013) *KKG Fotball*. Hentet 29.05.2013 <http://idrett.kkg.vgs.no/fotball.html>

Norges Fotballforbund (2012b) *Handlingsplan 2012-2015*. Hentet 27.04.2013 fra: http://www.fotball.no/Documents/PDF/2012/NFF/Handlingsplan2012-2015_WEB_enkel.pdf

Norges Fotballforbund (2012c) *Trenings- og utdanningskompensasjon*. Hentet 29.04.2013 fra: <http://www.fotball.no/nff/Overganger/Trenings--og-utdanningskompensasjon/>

Svegaarden, K. E. (2014, 18.mars) Vil ut av «Start-boblen». *VG*. Hentet fra <http://www.vg.no/spesial/2014/vglupen/viewteam/?lag=Start&plassering=12>

Toppfotball.no(2013) *Tilskuertall*. Hentet 23.03.2014 fra: <http://www.toppfotball.no/spectators/article/u43xihvsedbmlkdkm8fcvif0g/title/tilskuertall>

Wikestard, K. (2013, 23. mai) *Verdens mest verdifulle kamp*. Hentet fra: <http://blogg.tv2.no/kasperwikestad/2013/05/23/verdens-mest-verdifulle-kamp/>

VEDLEGG 1: Intervjuguide

Intervjuguide- Color Line

Informant: Markedssjef i Color Line SuperSpeed

Generelt om samarbeidet med IK Start

- Hvor lenge har dere sponset IK Start? Hvor mange år har Color Line vært Premium Partner?
- Hva vil det si å være Premium Partner?
- Hvor lang kontrakt har dere med IK Start?
- Har flyttingen til Sør Arena hatt noen betydning for Color Line sitt engasjement i IK Start?

Samarbeidsformen

- Hvordan foregår samarbeidet?
- Hvor ofte møter dere representanter fra IK Start?
- Hvor mye penger og ressurser er det sakk om i sponsoravtalen? Er det visse kriterier/mål som må oppfylles? Er det snakk om noen bonuser?
- Regner dere med at dere fr igjen mer enn dere bruker i sponsormidler? Forretningmessig effekt? Møte med andre sponsorer?
- Er dere ofte involvert i et eller annet med IK Start?
- Har dere noen krav overfor klubben? Sportslige/utenomsportslige? Har dere noen påvirkningskraft?
- Hvordan opplever dere samarbeidet?
- Er det uenigheter dere imellom? I så fall hva er det snakk om?
- Får de ansatte i Color Line noe igjen for samarbeidet?
- Er det noen intern uenighet angående sponsingen av IK Start?
- Har IK Start en form for kompetanse som dere mener dere kan dra nytte av?

Betydningen av samarbeidet

- Hvorfor samarbeider dere med IK Start?
- Hva er det viktigste med samarbeidet mellom Color Line og IK Start?
- Hvilken betydning har samarbeidet for Color Line?
- Hva får dere igjen av å sponse IK Start?
- Samarbeider dere med andre klubber i Agder? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hva mener dere at IK Start får ut av samarbeidet?
- Hva er det som gjør IK Start attraktivt?
- Hvilken betydning tror du IK Start har for lokalsamfunnet?
- Er det noe dere skulle likt å endret på i samarbeidet?

- Har du noe du vil tiløye?

Vedlegg 2: Protokoll av intervju med Color Line

Transkribering av Intervju med markedsjefen i Color Line

Koder:

T: Trygve By

M: Markedsjef i Color Line SuperSpeed

Timespa
n Content

0:00,0 - T: Tenkte vi kunne gå igjennom litt sånn generelt samarbeidet dere har med
0:23,8 Start, også noe om hvordan det samarbeidet fungerer, og så betydningen av samarbeidet da.

M: Ja, det var tre spørsmål som....

T: Ja, eller det er heller tre temaer da.

M: Ja, temaer vi skal igjennom.

0:23,8 - M: Så, da har du noen spørsmål rundt vært tema da?

0:45,8 T: Ja det er en grei liste. Så setter veldig pris på at du stiller opp.

N: Ja, men det skal vi, vi kan ta det derfra.

0:45,7 - T: Hvor lenge har Color Line sponset Start?

1:40,2 M: Ja, vi har jo vært engasjert tilbake til Freddy Olsens tid. Men hvis vi snakker om min tid, siden jeg ble markedsjef i 2007, så har det endret seg i den forbindelse med at Start har fått tak i en del lotterimidler, noe som gjør at vi har litt mer muskler og støtte idretten med. Og da har Start vært en av de klubbene vi har ønsket å støtte opp om. Så det betyr at vi har hatt et samarbeid, men har hatt et veldig tett samarbeid siden 2008/2009.

1:40,2 - T: Har dere vært Premium partner hele tiden da?

2:14,1 M: Ja, i denne tiden her har vi vært det, men vi har aldri vært en hovedsponsor, for det er jo ikke det at, vi skulle gjerne ha gjort det, men tidene er litt tøffere. Så de sitter litt lenger inne å få tak i pengene fra selskapet for å kunne gi støtte på den måten. Og vi er jo forsovet bevisst på at når vi går inn at det ikke bare er for å være greie, vi vil jo gjerne ha noe tilbake.

2:14,1 - T: Og hva vil det egentlig si da at dere er Premium partner?

3:24,6 M: Sånn for vår del betyr det jo at vi er en av de tyngre aktørene som er inne. OG det har noe med synlighet på arenaen. Så vi har en avtale som gir oss arenareklame, og vi ønsker forsovet å vise omverdenen at vi støtter opp om klubben her på Sørlandet. Og vi tror det er viktig for vår identitet på Sørlandet at vi har en fotballklubb i eliten. Det er liksom, ville vært et stort hull, i at vi ikke har, derfor har vi vært veldig opptatt av å støtte dem i tykt og tynt, for vi tror at for regionen at vi er representert i eliteserien, er viktig for å stå ut, som region og det favner veldig mange mennesker og som er noe vi i Super Speed konseptet kan ... vi har "folk flest" som kunder. Så vi føler vi står veldig godt sammen.

3:24,5 - T: Hvordan er det nå, da Color Line sponser flere lag i Tippeligaen også?

- 4:02,4 M: Ja nå er det sånn at vi er flere linjer, så du kan si sånn at Super Speed, Kristiansand-Hirtshals, og jeg har jo tidligere hatt begge linjene, i Larvik også. Da har vi hatt klubber der som Odd og Larvik Håndball og vi har i Sandefjord, på Sandefjord-linja. Så Color Line generelt er en stor bidragsyter, da generelt innenfor fotball da. Aalesund og.
- 4:02,3 - T: Går dere da mest inn på toppidretten eller er det breddeidretten også?
4:51,6 M: Vi har jo på en måte begrenset med midler så vi kan ikke gå så tungt inn å sponsing, men da går vi også inn på bredde, men da kanskje på et lavere volum. Et lavere beløp, men vi er absolutt opptatt av å hjelpe klubber til å drive med barne- og ungdomsarbeid og ser det som viktig. Og der er det mange måter å bidra på, da ikke bare fysisk med penger, det kan være premier ja. Sånne type ting.
T: Ja jeg så jo dere hadde noen premier i det Start-lotteriet.
N: Ja da, vi hadde der og, ja vi er veldig. Vi sier nesten aldri nei når noen spør om en premie eller ja, jeg føler nok at vi er ganske rause der.
- 4:51,6 - T: Sånn i praksis, hvordan foregår samarbeidet?
6:14,4 M: Jeg synes det fungerer veldig bra, vi har en veldig tett dialog, vi jobber spesielt tett med markedsansvarlig, ikke sant? Nå har det vært Krister i mange år, så kom jo Kjetil som er nå, og vi jobber tett med de, og har også kontakt med Magne og Rune og egentlig Even også når han har kommet inn. Så der har vi møter, vi har etablert treff og relasjoner, vi har f.eks. to kamper i året hvor vi lager et program som vi ønsker å kjøre ut og pushe den kampen, så hvordan kan vi bruke den kampen til å profilere oss som selskap og sånne ting også. Så det legges en plan, så er vi selvfølgelig opptatt av å hjelpe de nå skal vi være med i en ressursgruppe, sånn hvordan kan vi få flere på kamp, et gjensidig samarbeid, men ikke daglig kontakt for vi har jo annet å holde på med også. Men vi er veldig positive til å strekke oss langt for å stille opp.
- 6:14,4 - T: Men det er ikke noen faste møter eller?
6:33,5 M: Vi har en møteplan med frokostmøter i regi av de, også har vi selvfølgelig egne møter i forbindelse med avtaler og ting vi kan se på ja, så det er en struktur igjennom året vil jeg si.
- 6:33,5 - T: Har dere noen kriterier eller mål som må oppfylles, fra deres side?
9:04,2 M: I forbindelsen med avtalen?
T: JA både sportslig og utenomsportslig?
M: Vårt mål er at gjennom vårt bidrag at Start kan nå sine mål. Du hadde jo den kampen som vi hadde i høst, hvor vi var med å hjelpe dem med å få over 10 000 på kamp, så vi prøver å bidra slik at de kan nå sine mål. Vi er jo selvfølgelig opptatt av å få gjester, noen ganger kan du konkret måle det, men det er også noe av signalet vi vil gi til markedet. Når det er kamper og ting vi er med på, så bruker vi ansatte, vi sitter i Start-trøyer i skranken nede, vi har hatt inn-check, vi har hatt flagg på bygningen, vi har kanskje i resepsjonen om bord, vi gjør facebook-aktiviteter for å fremme folk til å komme på kamp. Så vi prøver liksom å bruke det på en positiv måte og så vi kan konkret ikke måle i penger, der og da er jo litt vanskelig med unntak av sånn suksess-kamper som i høst, da fikk de jo tidenes beste og det ble jo

både TV- og medieomtale og saker i etterkant som var positivt for oss og for Start.

T: Ja, regner dere med at dere tjener noe på det sånn rent forretningsmessig?

M: Nei, ikke, det er positivt å hjelpe de, men vi har ikke ubegrenset med midler, men hvis alle som kommer på kamp benytter seg av den reisen. Så gir jo det flere gjester som kanskje må kjøpe noen bord, handle mat, og få en god opplevelse med Color Line.

9:04,2 - T: Får de ansatte i Color Line noe, eller påvirker samarbeidet dem på noen
11:00,2 måte?

M: Ja, det påvirker, vi jobber jo i en matriseorganisasjon sånn sett, hvor noe holder til her i Stab, og noen jobber mer på linje. Så vi får jo så og så mange billetter som vi får på hver kamp, som vi trekker og av og til kjøper vi ekstra billetter, det er også det med trening og sunnhet at vi er engasjert i sånne type aktiviteter. Og mitt inntrykk er at de ansatte samler seg rundt det. Vi har jo godt i tog og mobilisert familiene og alt og gått herfra i tog. Og da klarte vi å mobilisere 200 ansatte med ansatte og venner og gikk opp til stadion. Så vi prøver å involvere de ansatte i vårt engasjement i Start.

T: Da regner jeg også med at de ansatte går på de kampene når dere trekker billetter eller?

M: Jaja, de bruker det, det er rift om de plassene, og det er viktig. Og når vi har f.eks., hvis det er en Start-sponsor hvor vi har en kamp, som vi på en måte kan planlegge, så hvis vi har noen hjelp til å få delt ut noe, eller har noen aksjoner, så er vi alltid opptatt av at de som hjelper får noe betalt for den jobben da, men vi gir de alltid kampbillett så de kan gå inn å se kampen.

11:00,2 - T: Ja, det blir kanskje litt mere synsing å spørre om, men føler du eller tror
12:44,5 du at Start gjør nok, når man ser den kampen i fjor høst da hvor dere plutselig stiller opp og da kommer det 10 000 på kamp, om du da tenker at Start egentlig ikke gjør nok på egenhånd for å tiltrekke seg publikum, for publikum kommer jo hvis det blir markedsført på en ordentlig måte?

M: Vanskelig å si, men jeg tror på en måte at det der med at det av og til noe sånn ekstraordinært som gjør at man bretter opp armene. Norge er jo glad i dugnadsånd, men det er jo klart, at noe som er litt annerledes skaper litt oppmerksomhet, også har de nå tatt noen grep med at de har senket prisene på barnebillettene og at man har to priskategorier, jeg tror det er enklere. Det er jo sånn at de som følger med Start er de unge, disse KKG-guttene, jeg har jo selv en gutt som blir 18. Det er liksom det og få dem på kamp, "hvorfør skal de gå på kamp?".

T: Det er ikke så kult lenger?

M: Nei, litt det der, for det snakket vi om. For når vi var unge så gikk vi på kamp for å se på gutter og litt sånn dere vi gikk for å se på begge deler. Og da var det jo å bevege seg litt rundt. Men nå er jo liksom at du sitter på et sted, så har du på en måte ikke truffet noen. Så det er kanskje en utfordring til hvordan en skal få til en annen opplevelse av å gå på kamp en og se den hjemme.

T: Ja, for du har jo PL og alt det som alle kan se på samtidig.

12:44,5 - T: Men tror du åpningen av Sør Arena har. Hvordan tror du det har påvirket
15:57,3 Start sånn sett?

M: Vanskelig å si, vi har prøvd å ha et positivt inntrykk og man kan jo ikke grave seg ned i hva som har vært og mange av de som sitter der nå har jo helt uforskyldt i at Start skulle få en stadion og alt det der. Jeg tenker at vi er mer, "Ok, la os se framover". Så det er mer vår holdning, vi bruker lite energi på det, men det har jo litt med jeg ikke har så greie på fotball i detalj, jeg prøver jo å lære det, og prater og spør og er interessert. Men utfordringen er litt det hvordan, det du tenker på er at om det er mye negativt knyttet til Start som gjør at folk ikke kommer på kamp?

T: Nei, eller kanskje Sør Arena generelt, at det på en måte er litt sterilt og lite kultur og miljø i forhold til hvordan det var på gamle stadion da.

M: Ja, og så kan det jo være litt av den før kampen, arenaen, området, man treffes tar en øl eller noe, hvis de hadde fått til noe sånt. Vi var på håndballkamp i forbindelse med Norge, da var det jo, da solgte de jo øl da i Danmark, og da sto vi der og skulle inn på arenaen, og jeg tenkte ja vi må kjappe oss å drikke opp ølen da, "Ja men, det er bare å gå inn". Det blir jo litt sånn... Folk går liksom før og prater og folk kan, mingle-området da. Folk går inn og ser på kampen, og da sitter du et sted, men at du da i pausen har en arena hvor du liksom kan.

T: Jeg pratet med lederen for Tigerberget for 4 uker siden og han sa vel mer eller mindre akkurat det samme. At nå når du går på kamp på Sør Arena så er det første som treffer deg, den "dunk-dunk" musikken og at det på en måte ikke er noe trivelig og stå der og henge. Nå går du på kamp bare for å gå på kamp, du går ikke for å møte folk.

M: Det er noe der.

T: Så kanskje det å sette opp et langbord eller liknende.

M: En har jo forsøkt å få satt opp en telt osv. For det er noe med det der å komme å prate med folk, litt det sosiale. Også kan det være, det er jo det å legge til rette for at det lar seg gjøre.

15:57,3 - T: Nå har jeg jo spurt om hvorfor dere samarbeider med Start sånn sett, det
16:41,6 er vel så vidt jeg har skjønt at det er toppklubben?

M: Ja og at vi vil bidra til at regionen vår har et elitelag, en hver region med respekt for seg selv, så er det noe med det å ha en klubb i eliten, det har noe med vår identitet. Litt sånn som Strømsgodset nå, at hvis du treffer noen fra Drammen så er det jo fort, vi er Strømsgodset og jobber der, det er noe med det. Tror det har litt å si positivt.

16:41,5 - T: Hva er det viktigste i samarbeidet mellom Color Line og Start?

17:33,4 M: Det er jo flere ting da, det ene er jo selvfølgelig at vi viser våre omgivelser at vi støtter opp om det lokale idrettslaget, vi knytter jo kontakter og relasjoner til andre fotballinteresserte og ikke minst gjennom det nettverket som Start tilbyr, og det er liksom muligheten til å brette opp armene og gjøre noe positivt til regionen og så gir oss noen gjester. Hvis det kan være en beslutning at da reiser vi med de siden de støtter Start, jeg vet ikke. Det er jo selvfølgelig det vi ønsker, at det skal gi oss flere gjester, men også at ja.

17:33,4 - T: Er dere ofte i møter med andre sponsorer i Start?

18:23,1 M: Gjennom de arenaene som Start har etablert, så legges det til rette for det, så da har man jo arenaen gjennom året, hvor man treffer og får andre

relasjoner til. Og selvfølgelig gjør det at du blir bedre kjent med folk som gjør at du knytter andre relasjoner.

T: Så de er fruktbare de møtene?

M: Ja jeg synes jo forsovet det, det er jo, da er vi ikke bare meg, da er vi flere så vi blir kjente med flere i bedriftene, slik at vi får en relasjon til de.

18:23,1 - T: Hvilken betydning tror du Start har for lokalsamfunnet?

20:19,5 M: Jeg har vel kanskje sagt det litt før, men jeg føler jo at det betyr litt for vår identitet, det er jo ikke det samme å ha et lag i Adecco-ligaen, det er liksom litt det å ha et lag der, det er noe vi higer etter. Så jeg tror jo at alle vil at Start skal være der og ikke i Adecco-ligaen, vi vil jo være der det skjer og det er litt med, jeg føler det betyr litt for regionen. For nå vi vel mye bra spillere i troppen, men jeg føler vel at noe av utfordringen er å få de lokale heltene. Som gjør at flere kommer på kampene.

T: Ja for du tror det har litt å si?

M: Jeg tror nok det kan være litt viktig å klare etterhvert, og få opp noen som folk har litt tilhørighet til.

T: Ja, for Mjelde sa jo at vi skulle satse på lokale spillere, så var det vel en kamp da jeg plutselig telte at det var 9 av 11 som ikke var fra Agder, og det påvirker det, i tillegg til situasjonen med Tronstad. At det sånn sett ikke er samsvar mellom handling og ord da.

M: Så jeg tror nok det er litt av det "lokale helten", som Myggen, Doffen, Strømstad, nei så det kan nok også ha påvirket folk, at det er litt sånn, ja nå har man jo Mathisen da.

20:19,5 - T: Er det noen uenigheter mellom Color Line og Start i forhold til avtalen?

21:47,5 M: Nei

T: Ikke noen ting dere ville ha endret på.

M: Nei, jeg føler vi er veldig, har et ryddig og bra forhold, og hvis det er ting som har vært, hvis det er ting vi ønsker annerledes så tar vi det opp.

T: Så det er åpne kommunikasjonslinjer sånn sett? Man står ikke her og murrer.

M: Nei, ikke i det hele tatt. Jeg tror at, vi bryr oss om de og de bryr seg om oss. Det har ikke vært noen konflikt eller noe sånt.

T: Nei, det er ikke meningen å grave sånn sett.

M: Nei da, men jeg vet, vi er jo tydelig på hva vi forventer så jeg føler det er greit samarbeid. Og hvis det er ting, så føler vi at vi kan snakke greit og åpent om.

T: Det er jo heller for å vite hvordan kommunikasjonen fungerer.

M: Kommunikasjonen er veldig bra og så sier vi fra hvis vi føler ting ikke er riktig, så gir vi klar melding hvis vi føler vi blir feil behandla eller noe sånt, men vi er på en måte veldig, nei vi er vel ganske ryddige i forhold til det.

21:47,4 - T: Har Start noen, eller kommer Start med noen spillere, eller har de noen kompetanser som dere føler dere kan dra nytte av?

22:46,2 M: Ja, vi har tilbud om det, så det kan godt hende at vi, vi må bare finne en type arena det passer å ta dem inn på, men vi har hatt besøk av noen. Og vi kan velge en spiller som vi på en måte kan ha som vår spiller, men per i dag så er det liksom ikke, ja, det har liksom ikke vært så mange å...

T: Den lokale helten?

M: Ja den lokale helten, så har noen av de vært opptatt da, av de som har vært lokale, men vi har hatt besøk av Mjelde, så vi har mulighet til å bruke de, hvordan jobbe godt i team og sånn som de kan bidra med, så det er bra.

22:46,1 - T: Har du noe å tilføye sånn sett?

23:37,2 M: Det blir jo spennende å se, får du noe fornuftig ut av det, de intervjuene.

T: Absolutt, jeg ser jo både du prater om det og mange av de andre prater om det med miljø, at det kanskje har blitt litt for lite fokus på miljø, at en muligens er litt for kynisk i forhold til det som var på gamle stadion.

23:37,2 - M: Nå har jo kanskje kampfoppsettet litt å si også. Ved at kampene ikke går

23:53,9 på en fast dag i uka, da er det noe vanskeligere å tilrettelegge for et slikt sosialt opplegg.

T: Da er det bare for meg å takke for at du tok deg tid til det.

Opptak slutt.